

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.5.2018
COM(2018) 367 final

2018/0191 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**ustanawiające „Erasmus”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży
i sportu oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1288/2013**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SEC(2018) 265 final} - {SWD(2018) 276 final} - {SWD(2018) 277 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Kształcenie, szkolenie i młodzież to zagadnienia znajdujące się od niedawna w centrum uwagi przywódców UE. W deklaracji rzymskiej z dnia 25 marca 2017 r. wezwali oni do budowy „Unii, w której obywatele mają nowe możliwości rozwoju kulturalnego i społecznego oraz wzrostu gospodarczego” oraz zobowiązali się do pracy na rzecz Unii, „w której młodzi ludzie mają dostęp do kształcenia i szkolenia najwyższej jakości i mogą uczyć się i znajdować zatrudnienie na całym kontynencie”.

W swojej rezolucji z dnia 14 września 2017 r. „w sprawie przyszłości programu Erasmus+”, Parlament Europejski podkreślił, że przyszły program powinien w swoim ostatecznym kształcie być skierowany do wszystkich młodych ludzi oraz że te wyższe ambicje dotyczące następnego okresu programowania muszą znaleźć odzwierciedlenie w zwiększonym budżecie, tak by uwolnić pełen potencjał programu.

Dnia 17 listopada 2017 r., w ramach Szczytu Społecznego w Göteborgu, Parlament Europejski, Rada i Komisja uroczyście ogłosiły i podpisały Europejski filar praw socjalnych, który w swojej pierwszej zasadzie stanowi, że każdy ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą mu w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy.

W swoich konkluzjach z dnia 14 grudnia 2017 r. Rada Europejska podkreśliła znaczenie społecznego, edukacyjnego i kulturalnego wymiaru unijnych polityk we wzajemnym zbliżaniu Europejczyków i budowaniu wspólnej przyszłości, a także wezwała państwa członkowskie, Radę i Komisję, by zgodnie z odnośnymi kompetencjami poczyniły postęp w pracach, by zintensyfikować mobilność i wymiany, w tym poprzez znacznie wzmocniony, włączający i poszerzony program.

W swoim komunikacie z dnia 14 lutego 2018 r. pt. „Nowe, nowoczesne wieloletnie ramy finansowe dla Unii Europejskiej, która skutecznie realizuje swoje priorytety po 2020 r.”¹ Komisja podkreśliła, że budżet UE będzie musiał zapewnić wywiązanie się z obietnic złożonych przez przywódców Unii, w tym poprzez pełne wdrożenie Europejskiego filaru praw socjalnych, a także wspieranie młodzieży i mobilności europejskich obywateli. W komunikacie podkreślono również, że istnieje powszechna zgoda co do potrzeby zwiększenia mobilności i wymian, w tym poprzez znaczne wzmocnienie i rozszerzenie programu Erasmus+, sprzyjającego włączeniu społecznemu, a także wskazano, że program pomaga osobom młodym w zdobywaniu umiejętności przydatnych na rynku pracy, sprzyja zrozumieniu innych kultur i wzmacnia tkankę społeczną Unii.

W swoim komunikacie pt. „Nowoczesny budżet dla Unii, która chroni, wspiera i broni - Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027”², przyjętym dnia 2 maja 2018 r., Komisja zaproponowała położenie *większego nacisku na młodzież w następnych wieloletnich ramach finansowych. W tym celu ponad dwukrotnie zwiększony zostanie budżet programu Erasmus+ (...), który jest jednym z najbardziej znanych sukcesów Unii. W nowym programie nacisk zostanie położony na włączenie społeczne i dotarcie do większej liczby młodych ludzi ze środowisk defaworyzowanych. Dzięki temu więcej młodych ludzi będzie mogło przenieść się do innego kraju, aby uczyć się lub pracować.* Komisja zaproponowała zatem silniejszy

¹ COM(2018) 98 final.

² COM(2018) 321 final.

program Erasmus, którego budżet w omawianym okresie osiągnie poziom 30 mld EUR. Proponuje również uwzględnienie kwoty 700 mln EUR na nową inicjatywę „DiscoverEU”, która umożliwi osobom młodym odkrywanie innych państw UE.

Ambicje dotyczące kolejnego programu (zwanego dalej „programem”) są zgodne z wizją Komisji w zakresie prac na rzecz ustanowienia do 2025 r. europejskiego obszaru edukacji, o którym mowa w komunikacie w sprawie wzmocnienia tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze z dnia 14 listopada 2017 r.³. Europejski obszar edukacji oznacza Europę, w której *granice nie są przeszkodą w uczeniu się. Powinna być kontynentem, na którym normą jest spędzanie czasu w innym państwie członkowskim w celu nauki, studiowania lub pracy, a także znajomość dwóch języków oprócz języka ojczystego; kontynentem, na którym ludzie mają silne poczucie tożsamości europejskiej, europejskiego dziedzictwa kulturowego i jego różnorodności*. Program będzie kluczowym elementem, wspierającym działania na rzecz europejskiego obszaru edukacji.

Celem jest rozszerzenie przetestowanego już programu we wszystkich kategoriach osób uczących się, niezależnie od tego, czy korzystają one ze szkolnictwa wyższego, kształcenia ogólnego, kształcenia i szkolenia zawodowego czy kształcenia dorosłych lub kształcenia pozaformalnego, działań młodzieżowych oraz działań w ramach aktywnego uczestnictwa. Zwiększenie dostępności programu dla szerszej grupy odbiorców oznacza zwiększone potrzeby finansowe programu, ale również – co bardzo istotne – połączenie środków, zasad i warunków uczestnictwa, pozwalających na zastosowanie korzyści skali, wprowadzenie uproszczeń celem likwidacji obciążeń administracyjnych i usunięcie w ten sposób barier dla mobilności, a także zwiększenie znaczenia i atrakcyjności programu oraz pogłębienie jego charakteru sprzyjającego włączeniu społecznemu. Celem jest trzykrotne zwiększenie liczby uczestników, a jednocześnie wdrożenie środków i zachęt jakościowych, które umożliwiłyby lepsze dotarcie do osób uczących się o mniejszych możliwościach.

Europejczycy muszą dysponować umiejętnościami niezbędnymi w społeczeństwie, które jest coraz bardziej mobilne, wielokulturowe i cyfrowe. Istnieje wyraźna potrzeba wyjścia naprzeciw tym wyzwaniom oraz inwestowania w działania zapewniające ludziom odpowiedni pakiet wiedzy, umiejętności i kompetencji, w tym nauki języków obcych, w kontekście uczenia się przez całe życie. Dzięki temu zwiększona zostanie odporność takich osób i możliwość ich zatrudnienia, jak również wspierana będzie spójność społeczna. Europa potrzebuje również większych inwestycji w umiejętności cyfrowe i przyszłościowe dziedziny, takie jak zmiany klimatu, czysta energia, sztuczna inteligencja, robotyka, analiza danych, sztuka/projektowanie itp. Wszystkie powyższe dziedziny mają kluczowe znaczenie dla przyszłego zrównoważonego wzrostu gospodarczego i spójności Europy. Program może wnieść istotny wkład dzięki pobudzaniu innowacji oraz likwidacji różnic w poziomie wiedzy, umiejętności i kompetencji w Europie. Ukierunkowane działania pomogą Unii uwolnić potencjał w zakresie innowacji, kreatywności i przedsiębiorczości w obszarze gospodarki cyfrowej. Wspieranie kultury i kreatywności w kształceniu przyczyni się do większej odporności społeczeństwa europejskiego.

Aby wzmocnić skutki jakościowe obecnego programu, przyszły program powinien w większym stopniu i bardziej skutecznie docierać do osób w różnym wieku i mających różne uwarunkowania kulturowe, społeczne i ekonomiczne. Powinien również w większym stopniu docierać do osób o mniejszych szansach, w tym osób niepełnosprawnych i migrantów, jak również obywateli Unii mieszkających w obszarach oddalonych. W przypadku uczniów zdobywanie doświadczeń związanych z mobilnością edukacyjną było dotychczas rzadkością. W przypadku studentów, stażystów, praktykantów i ogólnie młodzieży obecny program nie

³ COM(2017) 673 final.

jest w stanie zaspokoić wysokiego i rosnącego zapotrzebowania na udział w działaniach z zakresu mobilności edukacyjnej. Z tego względu potrzebne są dalsze wysiłki służące wzmocnieniu włączającego charakteru programu i dodatkowemu zwiększeniu jego wydajności, w oparciu o doskonałe wyniki uzyskiwane w okresie ostatnich trzydziestu lat przez programy unijne w tej dziedzinie. Zostanie to osiągnięte szczególnie poprzez zwiększenie i ułatwienie działań w zakresie mobilności obejmujących uczniów, osoby uczące się zawodu, praktykantów i młodzież. W odniesieniu do wszystkich rodzajów działań w zakresie mobilności należy zoptymalizować poziom dotacji, w tym przez zapewnienie wyższych dotacji dla niektórych kategorii studentów i osób uczących się, w tym w przypadku mobilności studentów. Poszerzone zostaną szanse mobilności dla młodzieży uczestniczącej w działaniach z zakresu pozaformalnego uczenia się, aby dotrzeć do większej liczby osób młodych. Wprowadzone zostaną środki, aby zachęcić osoby młode do włączania się i uczenia się uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim, co pozwoli na podnoszenie świadomości w zakresie wspólnych wartości UE, zbliżanie młodzieży i decydentów na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim, a także przyczyni się do procesu integracji europejskiej.

Program powinien również docierać do większej grupy docelowej, zarówno w Unii, jak i poza nią, przez szersze wykorzystanie narzędzi informacyjnych, komunikacyjnych i technologicznych, mobilności mieszanej (połączenia mobilności fizycznej i wirtualnej) oraz współpracy wirtualnej. Aby program był bardziej włączający, a w szczególności aby uwzględniał potrzeby pewnych grup docelowych, takich jak uczący się dorośli, promowane będą bardziej elastyczne formy mobilności edukacyjnej, takie jak mobilność krótkoterminowa, grupowa lub wirtualna. Najlepsze praktyki w zakresie włączania w dziedzinie młodzieży można rozszerzyć na inne dziedziny. Zostanie zaprojektowane działanie szczególne – partnerstwa o małej skali – aby program stał się dostępny dla organizacji mających niewielkie doświadczenie lub mniejsze możliwości operacyjne lub niemających żadnego doświadczenia, w szczególności dla organizacji lokalnych oraz organizacji działających na rzecz osób o mniejszych szansach.

Program wyjdzie naprzeciw ogóło-europejskim tendencjom ograniczonego udziału w życiu demokratycznym i niskiej świadomości spraw europejskich, które wpływają na życie wszystkich obywateli Unii Europejskiej. Wiele osób jest niechętnie nastawionych do aktywnego angażowania się i uczestnictwa w swoich społecznościach lub życiu politycznym i społecznym Unii, bądź ma z tym trudności. Co więcej, chociaż 70 % Europejczyków uważa się obecnie za obywateli UE, a ten odsetek jest jeszcze wyższy wśród młodszych pokoleń, to występuje powszechny brak świadomości i zrozumienia, czym jest Unia Europejska, w jaki sposób funkcjonuje i jaka jest jej wartość dodana dla jej obywateli⁴. Wzmocnienie tożsamości europejskiej i udział młodzieży w procesach demokratycznych ma kluczowe znaczenie dla przyszłości Unii. Program może przyczynić się do podniesienia świadomości i znajomości Unii Europejskiej wśród większej liczby odbiorców niż dotychczas. Organizacje i instytucje działające w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu mają kluczową rolę do odegrania w rozwoju kształcenia obywatelskiego oraz rozpowszechnianiu wiedzy o sprawach europejskich na szeroką skalę. Wiedza młodych Europejczyków o tym, czym jest Unia Europejska, nie wykracza poza podstawowe fakty⁵. Prawie dziewięciu na dziesięciu młodych

⁴ Obecnie 70 % Europejczyków czuje się obywatelami Unii Europejskiej, co stanowi niewielki wzrost o dwa punkty procentowe od 2017 r. i najwyższy wynik odnotowany od 2010 r. Ponad połowa respondentów (54 %) zna swoje prawa jako obywateli UE, lecz ponad dwie trzecie chciałyby dowiedzieć się jeszcze więcej (standardowe badanie Eurobarometr 88 w sprawie obywatelstwa Unii z listopada 2017 r.). Zob. również sprawozdanie na temat obywatelstwa UE z 2017 r., COM(2017) 30/2 final.

⁵ Na przykład zaledwie jedna trzecia studentów w wieku 14 lat (35 %) wie, kto wybiera członków Parlamentu Europejskiego; IEA (2010) ICCS 2009 European Report Civic knowledge, attitudes, and engagement among lower-secondary students in 24 European

ludzi w Unii uważa, że konieczne jest lepsze kształcenie w szkołach w zakresie praw i obowiązków obywatela Unii⁶. Jednocześnie zakres nauczania o Unii Europejskiej w krajowych programach nauczania jest bardzo rozproszony i w większości przypadków brakuje w nim wymiaru aktywnego uczestnictwa⁷. Istnieje również ogólna potrzeba wzmocnienia pozycji obywateli, aby stali się oni aktywniejsi w społeczeństwie, chcąc i mogąc w pełni uczestniczyć w społeczeństwie i życiu demokratycznym Europy.

Wspieranie i ułatwianie współpracy międzynarodowej i ponadnarodowej między organizacjami w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu przyczynia się do realizacji powyższych celów i pokonania opisanych powyżej wyzwań. Współpraca między organizacjami i instytucjami jest katalizatorem innowacyjnych sposobów wspierania osób uczących się w ich rozwoju osobistym, edukacyjnym i zawodowym. Przynosi ona obywatelom konkretne korzyści, na przykład dzięki wzmocnieniu ich pozycji za pomocą dodatkowych kompetencji kluczowych, ograniczeniu przedwczesnego kończenia nauki szkolnej, uznawaniu kompetencji nabywanych dzięki wolontariatowi i uczeniu się pozaformalnemu, zwiększaniu liczby absolwentów szkół wyższych lub wdrażaniu reform bolońskich. Ułatwia ona obieg idei oraz przekazywanie najlepszych praktyk i wiedzy specjalistycznej, w ten sposób przyczyniając się do kształcenia charakteryzującego się dobrą jakością. Intensywność i potencjał działań w zakresie współpracy, wynikających z obecnego programu Erasmus+, pozostaje jednak na niewystarczającym poziomie, szczególnie wśród małych organizacji i organizacji lokalnych. Poziom współpracy różni się w poszczególnych krajach i regionach, a także sektorach. Można dokonać usprawnień w zakresie uczestnictwa szkół, jednostek kształcenia dorosłych i stowarzyszeń młodzieżowych. Ta sytuacja utrudnia reformy instytucjonalne i unowocześnienie systemów kształcenia, szkolenia i młodzieży na szczeblu krajowym i europejskim.

Międzynarodowy wymiar programu jest zasadniczym i przekrojowym aspektem, mającym istotne znaczenie dla działań z zakresu mobilności, współpracy oraz dialogu merytorycznego. W szczególności istnieje potrzeba wzmocnienia międzynarodowej mobilności i współpracy z państwami trzecimi, w szczególności państwami aspirującymi do członkostwa, sąsiadującymi, uprzemysłowionymi i wschodzącymi, aby wesprzeć instytucje i organizacje europejskie w zmaganiach z wyzwaniami globalizacji. Jednocześnie konieczne jest zapewnienie synergii z instrumentami zewnętrznymi Unii, aby dążyć do osiągnięcia celów jej działań zewnętrznych, aby przyczynić się do rozwoju ludzkiego i instytucjonalnego w państwach trzecich, w tym w państwach rozwijających się, oraz włączyć młodzież z tych państw, co ma kluczowe znaczenie dla budowy odporniejszych społeczeństw oraz zwiększenia zaufania międzykulturowego.

Program będzie musiał obejmować kwestie przekrojowe dotyczące wszystkich programów unijnych, takie jak uproszczenie dostępu do programu dla możliwie jak najszerszego grona grup docelowych (np. prostsze przepisy i procedury administracyjne oraz udoskonalone narzędzia internetowe), przy jednoczesnym zapewnieniu opartego na konkurencji i przejrzystego wyboru projektów oraz prawidłowego cyklu zarządzania dotacjami przy minimalizacji ryzyka finansowego dla Unii. Ponadto należy uprościć warunki realizacji komponentu międzynarodowego, aby zwiększyć dostępność działania.

countries http://www.iea.nl/fileadmin/user_upload/Publications/Electronic_versions/ICCS_2009_European_Report.pdf

⁶ TNS dla Komisji Europejskiej (2017), Eurobarometr na temat młodzieży europejskiej, <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1fa75943-a978-11e7-837e-01aa75ed71a1/language-en>

⁷ Learning Europe at School Study (Badanie kształcenia o Europie w nauczaniu szkolnym) <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/83be95a3-b77f-4195-bd08-ad92c24c3a3c>

Niniejszy wniosek przewiduje jako datę rozpoczęcia stosowania 1 stycznia 2021 r. i jest przedstawiany Unii składającej się z 27 państw członkowskich, zgodnie z notyfikacją o zamiarze wystąpienia z Unii Europejskiej i Euratomu przekazaną przez Zjednoczone Królestwo na podstawie art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej, otrzymaną przez Radę Europejską w dniu 29 marca 2017 r.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Program stanowi jeden z instrumentów finansowania w ramach wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, mający na celu inwestowanie w ludzi, spójność społeczną i wartości. Jest to kluczowy instrument na szczeblu Unii, który umożliwia finansowanie na szczeblu europejskim działań wspierających mobilność edukacyjną, współpracę i innowacyjny rozwój polityki w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu.

Polityki Unii w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu obejmują działania na rzecz europejskiego obszaru edukacyjnego, przy jednoczesnym wspieraniu ogólnych strategicznych ram współpracy europejskiej w dziedzinie kształcenia i szkolenia, leżących u ich podstaw programów sektorowych w odniesieniu do szkół, kształcenia i szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego i kształcenia dorosłych, wzmacniających współpracę w dziedzinie młodzieży w ramach strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 oraz rozwijających europejski wymiar sportu, szczególnie sportu masowego. Program jest kluczowym instrumentem wspierającym realizację tych polityk Unii, w ten sposób przyczyniając się do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i spójności społecznej oraz wzmacniania tożsamości europejskiej, jak podkreślono w celach programu.

Program w szczególności wesprze: a) rozwój szkół i doskonałe nauczanie; b) proces kopenhaski dotyczący kształcenia i szkolenia zawodowego; c) odnowiony program UE dla szkolnictwa wyższego i proces boloński; d) odnowiony program UE dla kształcenia dorosłych; e) odnowioną strategię UE na rzecz młodzieży; oraz f) plan działania UE na rzecz sportu. Te strategie będą w dalszym ciągu opierać się na wsparciu ze strony zawartego w programie zintegrowanego podejścia do uczenia się przez całe życie.

Dodatkowo program przyczyni się do wdrożenia Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności dzięki wspólnemu założeniu dotyczącemu strategicznego znaczenia umiejętności dla utrzymania miejsc pracy, wzrostu gospodarczego i konkurencyjności. Program wspiera również państwa członkowskie w osiągnięciu celów wskazanych w deklaracji paryskiej w sprawie promowania – poprzez edukację – poczucia obywatelstwa oraz wspólnych wartości, którymi są wolność, tolerancja i niedyskryminacja z dnia 17 marca 2015 r.

Program przyczyni się również do realizacji celów agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 r., w szczególności celu zrównoważonego rozwoju nr 4, jakim jest zapewnienie włączającej i sprawiedliwej edukacji wysokiej jakości oraz promowanie możliwości uczenia się przez całe życie – dostępnych dla wszystkich.

- **Spójność z innymi obszarami polityki i programami Unii**

Program będzie spójny z innymi unijnymi instrumentami – w szczególności z instrumentami współpracy zewnętrznej⁸, europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi⁹,

⁸ Instrument Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej oraz Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III).

Europejskim Funduszem Społecznym Plus (EFS+) oraz Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego (EFRR) – oraz komplementarny wobec tych instrumentów. W przyjętej w czerwcu 2016 r. globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej oraz przyjętym przez Radę dnia 19 maja 2017 r. Europejskim konsensusie w sprawie rozwoju podkreśla się znaczenie kształcenia i rozwoju ludzkiego jako instrumentów rozwiązywania problemów związanych z trendami demograficznymi poza Unią. Działania w obszarze polityki kształcenia, szkolenia i młodzieży mają również zasadnicze znaczenie w pokonywaniu wyzwań dotyczących migracji i zapobieganiu ryzyku radykalizacji postaw i ekstremizmu. W tym względzie program będzie dążyć do synergii z Funduszem Migracji i Azylu, jak również Funduszem Bezpieczeństwa Wewnętrznego¹⁰. Istnieje również znaczna możliwa komplementarność między celami i interwencjami programu Erasmus a przyszłym programem „Prawa i Wartości”. Celem programu „Prawa i Wartości” jest promowanie i podnoszenie świadomości obywateli w zakresie naszej wspólnej historii oraz wzmacnianie demokratycznego uczestnictwa obywateli na szczeblu Unii.

We wniosku Komisji dotyczącym wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 ustalono bardziej ambitny cel uwzględniania kwestii klimatu we wszystkich programach UE – docelowy poziom unijnych wydatków przyczyniających się do wypełniania celów klimatycznych ma wynieść 25 %. Wkład tego programu w osiągnięcie tego celu ogólnego będzie śledzony za pomocą unijnego systemu wskaźników klimatycznych na odpowiednim poziomie dezagregacji, w tym przy użyciu, w miarę dostępności, bardziej precyzyjnych metod. Komisja nadal będzie przedstawiała informacje pod kątem środków na zobowiązania w ujęciu rocznym, w kontekście rocznego projektu budżetu. Aby wspierać pełne wykorzystanie potencjału programu w realizacji celów klimatycznych, Komisja postara się wskazywać odpowiednie działania podczas procesów przygotowania, wdrażania, oceny i ewaluacji programu.

Program będzie spójny z przyszłym programem „Kreatywna Europa”¹¹ i w znacznym stopniu wobec niego komplementarny. Wspierana przez Erasmus współpraca między instytucjami i organizacjami działającymi w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży pomoże zapewnić ludziom wiedzę, umiejętności i kompetencje potrzebne do stawienia czoła wyzwaniom społecznym i gospodarczym, a także wykorzystania ich potencjału innowacji, kreatywności i przedsiębiorczości, w szczególności w gospodarce cyfrowej. Działania związane ze wzmacnianiem wszystkich aspektów kreatywności w kształceniu i poszerzaniem poszczególnych kluczowych kompetencji będą ważnym łącznikiem między dwoma programami, zgodnie z nowym programem na rzecz kultury¹².

W dziedzinie młodzieży program będzie także spójny z Europejskim Korpusem Solidarności i komplementarny wobec niego poprzez oferowanie innych rodzajów działań. Celem Europejskiego Korpusu Solidarności jest zwiększenie zaangażowania młodzieży i organizacji młodzieżowych w dostępne, wysokiej jakości działania solidarnościowe, podczas gdy proponowany program Erasmus będzie oferował inne rodzaje działalności, na przykład transnarodową mobilność edukacyjną, działania angażujące młodzież, środki wzmacniające współpracę między organizacjami oraz działania służące wspieraniu tworzenia polityki. Oba programy mają jednakowy mechanizm zarządzania i realizacji.

⁹ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Morski i Rybacki oraz Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

¹⁰ [odniesienie].

¹¹ COM(2018) 366.

¹² COM(2018) 267.

W obszarze badań naukowych i innowacji program umożliwi synergię z programem „Horyzont Europa”. W szczególności „Horyzont Europa” będzie w stosownych przypadkach uzupełniał wsparcie programu dla inicjatywy dotyczącej europejskich szkół wyższych, zwłaszcza jej wymiaru badawczego, w ramach opracowywania nowych, wspólnych, zintegrowanych długoterminowych i zrównoważonych strategii na rzecz edukacji, badań naukowych i innowacji.

W obszarze umiejętności cyfrowych program „Cyfrowa Europa” będzie uzupełniał szerokie podejście programu „Erasmus+” do rozwoju umiejętności przez wspieranie opracowywania i nabywania zaawansowanych umiejętności cyfrowych wymaganych do tworzenia nowoczesnych technologii, takich jak sztuczna inteligencja lub obliczenia wielkiej skali, we współpracy z odpowiednimi branżami.

Zgodnie z art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w programie weźmie się pod uwagę szczególną sytuację najbardziej oddalonych regionów Unii, dążąc do zwiększenia ich udziału we wszystkich działaniach programu, w tym prowadzonych z państwami trzecimi.

Przyszły program ma służyć jako „mechanizm” wspierania wartościowych form mobilności edukacyjnej w innych obszarach polityki Unii. Zostanie wprowadzone nowe działanie – w ramach akcji kluczowej 3 – służące wspieraniu mobilności organizacji lub osób prywatnych, do których kierowane są działania w innych dziedzinach polityki (np. sektor zarządzania publicznego, rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich, przedsiębiorstwa, egzekwowanie prawa itp.).

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawą działań Unii w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu są art. 165 i 166 TFUE, przyznające Unii kompetencje uzupełniające, aby przyczynić się do rozwoju kształcenia charakteryzującego się wysoką jakością, wdrażania polityki w dziedzinie szkolenia zawodowego i polityki młodzieżowej, a także wspierania europejskich przedsięwzięć w zakresie sportu.

• Pomocniczość

Podczas gdy państwa członkowskie zachowują kompetencje w zakresie treści i organizacji swojej polityki w przedmiotowych dziedzinach, celem niniejszego programu jest pobudzanie transnarodowych i międzynarodowych projektów w zakresie mobilności i współpracy, a także wsparcie rozwoju polityk mających wymiar europejski. Mniejsze podmioty uzyskają łatwiejszy dostęp do programu. Ogólnie będzie on wspierał działania transnarodowe, lecz również – w wyjątkowych przypadkach – działania krajowe mające silny wymiar europejski, na przykład działania odnoszące się do konkretnego europejskiego zagadnienia lub priorytetu strategicznego. Pozwoli to organizacjom o mniejszych zdolnościach organizacyjnych oraz uczestnikom nieposiadającym doświadczeń we współpracy transnarodowej lub posiadającym niewielkie doświadczenie w tym zakresie, takim jak organizacje lokalne i nowe podmioty, na skorzystanie po raz pierwszy z finansowania unijnego i uzyskania wiedzy przydatnej do przyszłych transnarodowych działań współpracy.

Cele niniejszej inicjatywy nie mogą być odpowiednio i wystarczająco osiągnięte przez państwa członkowskie z uwagi na jej transnarodowy charakter, znaczny rozmiar i szeroki zasięg geograficzny finansowanych działań z zakresu mobilności edukacyjnej i współpracy, ich wpływ na dostęp do mobilności edukacyjnej i – szerzej ujmując – integrację Unii, a także jej wzmocniony wymiar międzynarodowy. Jak wynika z oceny śródkresowej programu

Erasmus+, pojedyncze inicjatywy instytucji edukacyjnych lub państw członkowskich, choć uznawane za skuteczne i przynoszące korzyści na poziomie krajowym, mają niewystarczającą skalę i wymiar i nie wywierają skutków ogólnoeuropejskich. Jeśli chodzi o zakres stosowania, łączny zasięg dla poszczególnych państw i zasięg międzysektorowy pozostaje ograniczony w porównaniu z obecnym programem Erasmus+.

- **Proporcjonalność**

Niniejszy wniosek będzie obejmował wszystkie sektory kształcenia i szkolenia – szkoły, kształcenie i szkolenie zawodowe, szkolnictwo wyższe i kształcenie dorosłych – młodzieży i sportu, w ukierunkowany i usprawniony sposób. Wzmocni on wypróbowane działania, których wpływ potwierdzono w ocenie śródkresowej programu Erasmus+. W celu maksymalizacji jego wpływu liczba działań z zakresu mobilności edukacyjnej zostanie zwiększona w sektorach wykazujących najlepsze wyniki, aby sprostać wysokiemu, niezaspokojonemu zapotrzebowaniu i wyjść naprzeciw wyzwaniom opisanym w sekcji 1. Istniejące działania zostaną usprawnione i przeorientowane (na przykład kształcenie dorosłych, sport i działania „Jean Monnet”), uwzględniając wyniki oceny śródkresowej programu Erasmus+ na lata 2014–2020¹³ i konsultacji z zainteresowanymi stronami. Wspierane będzie stosowanie nowych i elastycznych formatów w celu poszerzenia zasięgu programu (takich jak współpraca wirtualna, mobilność krótkookresowa i mobilność grupowa). Utworzona zostanie niewielka liczba nowych działań, aby wyjść naprzeciw nowym wyzwaniom i priorytetom strategicznym (na przykład uniwersytety europejskie i działania „Jean Monnet” w innych obszarach kształcenia i szkolenia). Te środki uznaje się za najważniejsze do zwiększenia skuteczności programu i wzmocnienia jego włączającego charakteru.

Proponowane usprawnienia zostaną włączone do istniejącej struktury programu i skorzystają z istniejących mechanizmów realizacji, aby zapewnić możliwie jak największą ciągłość i stabilność względem poprzedniego programu. Z tego względu niniejsza inicjatywa nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów.

- **Wybór instrumentu**

Proponowanym instrumentem jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny retrospektywne / oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Wyżej wspomniana ocena śródkresowa programu Erasmus+ na lata 2014–2020, w której oceniono postęp w realizacji programu w latach 2014–2016 oraz długookresowy wpływ poprzednich programów, wykazała, że obecny program Erasmus+ przynosi wyjątkowe efekty w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, a także jest wysoko ceniony przez zainteresowane strony i społeczeństwo. Uwypukliła ona silną europejską wartość dodaną programu Erasmus+ i poprzednich programów. W toku oceny stwierdzono również, że wszystkie ocenione poprzednie programy miały wysoką skuteczność, podczas gdy Erasmus+ jest bardziej spójny, odpowiedni, a jedynie częściowo wydajniejszy niż poprzednie programy. Co więcej, ocena ukazała korzystne skutki wynikające ze zintegrowanego charakteru programu, obejmującego kształcenie we wszystkich jego kontekstach i na wszystkich etapach życia (logika uczenia się przez całe życie). Również sposoby realizacji uznano za zasadniczo jasne i dostosowane do potrzeb.

¹³ COM(2018) 50 final i SWD(2018) 40 final.

W ocenie wskazano niektóre obszary potencjalnych usprawnień, zwłaszcza:

- w zakresie istotności, w ocenie zwrócono uwagę na konieczność lepszego docierania do osób mających mniejsze szanse oraz ułatwiania udziału mniejszych organizacji, aby wzmocnić włączający charakter programu; wzmocnić środki wspierające rozumienie integracji europejskiej i poczucie przynależności europejskiej, zwłaszcza wśród najmłodszych pokoleń;
- w zakresie skuteczności, należy zwiększyć liczbę działań w tych sektorach, które osiągały najlepszą skuteczność, ale które dotychczas otrzymywały stosunkowo mniej środków finansowych, takich jak działania podejmowane w sektorach szkolnictwa, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz młodzieży, co przyczyni się również do wzmocnienia włączającego charakteru programu;
- w zakresie wydajności, możliwe byłoby dalsze uproszczenie procedur składania wniosków i sprawozdawczości, aby zmniejszyć obciążenia administracyjne spoczywające na beneficjentach, a także dalsza optymalizacja procedur internetowych.

W niniejszym wniosku w znacznej mierze bierze się pod uwagę wyniki i zalecane usprawnienia zaproponowane przez zewnętrzny podmiot oceniający w odniesieniu do kolejnego programu.

Najważniejsze ustalenia wynikające z oceny śródkresowej zostały bardziej szczegółowo opisane w ocenie skutków (zob. sekcja 1.3.1), a szczegółowe omówienie ustaleń i zaleceń wynikających z oceny znajduje się w dokumencie roboczym służb Komisji, dołączonym do sprawozdania z oceny śródkresowej¹⁴.

• **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

W związku z oceną śródkresową Erasmus+ od listopada 2016 r. i przez większość 2017 r. trwały szeroko zakrojone konsultacje publiczne i z zainteresowanymi stronami we wszystkich krajach objętych programem¹⁵. Odbływały się one z wykorzystaniem szeregu działań konsultacyjnych: na wpół ustrukturyzowanych rozmów, ankiet internetowych wśród beneficjentów programu, studiów przypadku i otwartych konsultacji publicznych, uruchomionych dnia 28 lutego 2017 r. na okres trzech miesięcy, służących zebraniu opinii ogółu społeczeństwa i wszystkich zainteresowanych grup. Gromadzono dane i opinie instytucji wdrażających program, a także podmiotów innych niż beneficjenci i instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie innych porównywalnych programów. Przeprowadzono również doraźnie konsultacje z zainteresowanymi stronami w odniesieniu do działań „Jean Monnet”, a także instrumentu gwarancji kredytów studenckich. Ogółem otrzymano ponad milion odpowiedzi od wszystkich zainteresowanych stron.

Kraje objęte programem przesłały krajowe sprawozdania z wdrażania i efektów działań Erasmus+, którymi zarządzały odpowiednio na swoich terytoriach.

Dane zgromadzone w toku tych konsultacji wskazały jednoznaczne poparcie państw członkowskich, instytucji edukacyjnych i uczestników dla dalszego wzmocnienia programu, przy utrzymaniu stabilności i ciągłości programu w zakresie podstawowej struktury i mechanizmów realizacji. Głównym obszarem przyszłych usprawnień, które zidentyfikowano w toku konsultacji, była potrzeba dalszego uproszczenia zasad programu oraz ograniczenia obciążeń administracyjnych, szczególnie w odniesieniu do zdecentralizowanych międzynarodowych działań w szkolnictwie wyższym, oraz dalszego

¹⁴ SWD(2018) 40 final.

¹⁵ Kraje objęte programem, tzn. dwadzieścia osiem państw członkowskich, Islandia, Lichtenstein, Norwegia, Macedonia i Turcja.

wzmocnienia włączającego wymiaru programu. Zaproponowano również dokonanie przeglądu podziału środków finansowych między poszczególne sektory programu i wynikającego z tego podziału zakresu działań w sektorach.

Zainteresowane strony podkreślały również, że przyszły program powinien utrzymać integralność i mieć za podstawę koncepcję uczenia się przez całe życie, a także wzywały do dalszego uproszczenia procedur i procesów, również w drodze optymalizacji narzędzi internetowych i zwiększenia elastyczności budżetu. Jest to szczególnie istotnym problemem w odniesieniu do międzynarodowych działań programu w obszarze szkolnictwa wyższego, którymi agencje narodowe zarządzają oddzielnie dla każdego regionu globalnego i w zbyt rygorystyczny sposób. Wezwały one również do wzmocnienia synergii z europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi.

W dniach od 9 stycznia do 9 marca 2018 r. przeprowadzono odrębne konsultacje publiczne¹⁶ w związku z przygotowaniem kolejnej edycji programów finansowych na okres po 2020 r., między innymi w celu uzyskania opinii dotyczących kształtu przyszłego programu.

Przedmiotowe konsultacje potwierdziły, że obecny program Erasmus+ jest postrzegany jako jeden z najbardziej udanych i bardzo istotnych programów unijnych. Zainteresowane strony zdecydowanie podkreślały europejską wartość dodaną Erasmus+ w porównaniu do analogicznych programów krajowych. Zintegrowana struktura programu i metody zarządzania nim zostały uznane za odpowiednie i dostosowane do potrzeb.

W odniesieniu do najważniejszych wyzwań stojących przed przyszłym programem w toku przedmiotowych konsultacji potwierdzono wyniki wcześniejszych działań konsultacyjnych (potrzebę skutecznego docierania do grup docelowych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji oraz ułatwiania udziału organizacji lokalnych i organizacji po raz pierwszy korzystających z programu; niedostateczny poziom finansowania uznawany za przeszkodę utrudniającą programowi osiągnięcie jego pełnego potencjału, konieczność dalszego uproszczenia procesów składania wniosków i sprawozdawczości). Zainteresowane strony podkreślały również ograniczoną wartość dodaną instrumentu gwarancji kredytów studenckich.

W odniesieniu do celów przyszłego programu, zainteresowane strony podkreślały potrzebę ponownego skoncentrowania priorytetów w większym stopniu na zagadnieniach włączenia społecznego i sprawiedliwości społecznej, unowocześnienia kształcenia i szkolenia, a także położenia większego nacisku na tożsamość europejską, aktywną postawę obywatelską i udział w życiu demokratycznym. Najważniejsze opinie wyrażane przez zainteresowane strony odnosiły się do poprawy szans w zakresie mobilności krótkoterminowej, możliwości w zakresie mobilności uczniów i zwiększonej mobilności dorosłych, wzajemnego uznawania dyplomów, zwiększenia liczby narzędzi wirtualnych, zwiększenia liczby małych projektów, zwiększenia budżetu programu, stworzenia silniejszych powiązań z państwami sąsiadującymi oraz poszerzenia zasięgu geograficznego współpracy z resztą świata, zwiększonej elastyczności i poszerzonych możliwości współpracy międzysektorowej. Zainteresowane strony apelowały również o większą synergię z Europejskim Funduszem Społecznym, a także o usprawnienie rozpowszechniania i skuteczne wykorzystanie wyników projektu.

Konsultacje z zainteresowanymi stronami szczegółowo opisano w wyżej wymienionej ocenie śródkresowej i w ocenie skutków (zob. załącznik II).

¹⁶ Konsultacje, przeprowadzone przez Sekretariat Generalny Komisji Europejskiej, obejmowały pakiet programów w dziedzinach kształcenia/szkolenia, kultury, obywatelstwa i sprawiedliwości. W ramach konsultacji wpłynęło 1127 odpowiedzi bezpośrednio związanych z programem Erasmus+. [Otwarte konsultacje publiczne w sprawie funduszy UE w dziedzinie wartości i mobilności](#)

- **Wiedza ekspertów zewnętrznych**

Komisja Europejska oparła się na wiedzy wykonawcy zewnętrznego i innych zweryfikowanych analizach w odniesieniu do wyżej wspomnianej oceny śródkresowej programu.

W swoim sprawozdaniu wykonawca (ICF)¹⁷ streścił ustalenia z przeprowadzonej przez siebie oceny programu Erasmus+ w latach 2014–2016 i poprzednich programów w latach 2007–2013. Analiza objęła wszystkie sektory programu: kształcenie, szkolenie, młodzież i sport, jak również działania „Jean Monnet” i instrument gwarancji kredytów studenckich. Objęła ona również wszystkie rodzaje finansowanych działań. Ponadto w ocenie zapewniono bardziej szczegółową ocenę działania będącego obecnie przedmiotem pilotażu w ramach programu – eTwinning Plus.

Ocena była uporządkowana według pięciu kryteriów oceny (adekwatność, spójność, skuteczność, wydajność i wartość dodana UE).

Ponadto do sprawozdania dołączono kilka samodzielnych sprawozdań: ocenę instrumentu gwarancji kredytów studenckich i działań „Jean Monnet”, raport podsumowujący wyniki trzymiesięcznych otwartych konsultacji publicznych rozpoczętych w lutym 2017 r. oraz streszczenie sprawozdań organów krajowych.

W swoim sprawozdaniu wykonawca wskazał szereg obszarów wymagających poprawy i przedstawił powiązane zalecenia. Jak już wyżej wspomniano, Komisja oparła się na tych ustaleniach i zaleceniach w swoim sprawozdaniu dotyczącym oceny śródkresowej programu Erasmus+.

- **Ocena skutków**

W ocenie skutków skupiono się na dwóch wariantach:

- 1) kontynuacja programu w jego obecnej formie z obecnym budżetem, skorygowanym z uwzględnieniem wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii (UE-27), który stanowi inwestycję o minimalnej masie krytycznej w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu na szczeblu Unii zapewniającą dalsze korzystne rezultaty. Możliwe byłoby uzyskanie pewnego przyrostu wydajności dzięki usprawnieniu i reorientacji niektórych istniejących działań;
- 2) wzmocniony, bardziej włączający i rozszerzony program, zawierający szereg usprawnień, które pozwoliłyby programowi skuteczniej wyjść naprzeciw wyzwaniom wskazanym w ramach jego oceny śródkresowej i późniejszych konsultacji, również biorąc pod uwagę ostatnie zmiany polityki.

Preferowanym wariantem wskazanym w ocenie skutków jest wzmocnienie programu, zgodnie z wyżej wspomnianym komunikatem z dnia 2 maja 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027.

W ocenie skutków opracowano szereg podwariantów, skupiających się na usprawnieniach i nowych rozwiązaniach w porównaniu z bieżącym programem, przy jednoczesnym utrzymaniu istniejącej zintegrowanej struktury programu i mechanizmów realizacji. Przedstawiono w niej orientacyjny uporządkowany ranking szeregu usprawnień i nowości, które można wdrożyć w przypadku umiarkowanego zwiększenia budżetu programu w kolejnych wieloletnich ramach finansowych, podczas gdy inne mogłyby zostać wdrożone jedynie pod warunkiem większego wzrostu budżetu całkowitego.

Zakres i wielkość finansowanych działań mogą:

¹⁷ Zob. http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/evaluations_pl

- pozostać na stabilnym poziomie przy podobnej puli środków, wraz z poprawą w zakresie wydajności i uproszczeń, dzięki usprawnieniom i reorientacji niektórych działań, umożliwiającym programowi równie sprawne funkcjonowanie, jak w okresie programowania 2014–2020; lub
- w przypadku zwiększenia puli środków programu, zakres i wielkość różnych istniejących działań mogłyby być zwiększone, wraz z pełnym wdrożeniem wskazanych nowych działań (w tym działań kosztownych), co pozwoli na poszerzenie zakresu i zwiększenie europejskiej wartości dodanej programu.

Tę drugą propozycję uznano za najlepszy wybór strategiczny z następujących przyczyn:

- w odniesieniu do celów programu, preferowany wariant strategiczny najlepiej odpowiada potrzebie dysponowania instrumentem skutecznie realizującym cele Unii na okres po 2020 r., w szczególności potrzebie wzmocnienia mobilności i wymiany we wszystkich kategoriach osób uczących się, a także potrzebie wzmocnienia wysiłków służących dotarciu do osób uczących się o mniejszych szansach, jak również zwiększenia możliwości współpracy, w tym dla mniejszych organizacji, w ten sposób zbliżając Europejczyków oraz wzmacniając tożsamość europejską i przywiązanie do europejskich wspólnych wartości w okresie narastającego populizmu;
- w odniesieniu do priorytetów, preferowany wariant strategiczny został zaprojektowany w taki sposób, by lepiej dostosować działania do priorytetów określonych na szczeblu Unii, uwzględniając informacje zwrotne otrzymane od zainteresowanych stron i ogółu społeczeństwa w ramach oceny śródkresowej i w kontekście trzydziestu lat działania programu Erasmus. Obejmuje on racjonalizację i reorientację niektórych istniejących działań. Na przykład część działań będzie specjalnie ukierunkowana na działania wspierające rozwój kompetencji w dziedzinach przyszłościowych; inne działania będą służyć pobudzaniu innowacji w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu; działania „Jean Monnet” zostaną poddane częściowej reorientacji, aby ukierunkować je na przykład na uczniów szkolnych; działania w sektorze kształcenia dorosłych zostaną ukierunkowane na lepiej zdefiniowaną grupę docelową (osoby o niższych umiejętnościach). Jednocześnie wniosek wzmacnia włączający charakter programu dzięki dostosowaniu części istniejących działań i wdrożeniu nowych środków (takich jak mobilność krótkoterminowa i grupowa oraz współpraca wirtualna). Dodatkowo, w preferowanym wariantcie strategicznym ustanawia się pewien poziom elastyczności, aby uwzględnić nowe priorytety i potrzeby pojawiające się w trakcie okresu programowania.
- W odniesieniu do mechanizmu realizacji, preferowany wariant strategiczny – służący zachowaniu istniejącego, unikalnego połączenia sposobów zarządzania obecnym programem Erasmus+, w oparciu o korzystne doświadczenia wynikające z wdrażania programu, jak wskazano w ocenie śródkresowej – umożliwi orientację na realizację i skuteczność, przy minimalizacji obciążeń administracyjnych. Agencje narodowe ustanowione w każdym z krajów objętych programem, uczestniczące w obecnym programie Erasmus+ (zarządzanie pośrednie), będą nadal odpowiedzialne za zarządzanie główną częścią środków finansowych, tzn. większością środków przeznaczonych na działania z zakresu mobilności i współpracy. Agencje narodowe są przygotowane do zarządzania dużą liczbą działań o stosunkowo niskim budżecie, co wymaga bliskiego kontaktu z beneficjentami, dostosowania do różnorodności krajowych systemów kształcenia, szkolenia i w zakresie młodzieży, a także

dopasowania do priorytetów krajowych. Utrzymane zostanie zarządzanie bezpośrednie w przypadku określonych działań, które 1) nie osiągnęły wysokości budżetu umożliwiającej decentralizację, 2) wymagają interwencji w skali ogółouropejskiej lub ogółoświatowej, 3) nadal są w fazie początkowej na etapie koncepcyjnym i wymagają etapu pilotażowego przed ich decentralizacją, lub 4) wymagają konkurencji opartej na doskonałości. Ponadto preferowany wariant strategiczny dopuści pewien poziom elastyczności, aby uwzględnić priorytety i potrzeby pojawiające się w trakcie wieloletniego okresu programowania.

Niniejszy wniosek jest w pełni spójny z założeniami preferowanego wariantu strategicznego.

W dniu 13 kwietnia 2018 r. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała pozytywną opinię z zastrzeżeniami¹⁸ przy założeniu, że projekt sprawozdania z oceny skutków powinien być dostosowany w celu zintegrowania zaleceń Rady w sprawie niektórych kluczowych aspektów. W wyniku tego dokonano przeglądu sprawozdania, aby:

- 1) w bardziej przejrzysty sposób przedstawić uzasadnienie, przyrost wydajności i wartość dodaną związane z kontynuacją i rozszerzeniem niektórych proponowanych działań, w szczególności w przypadku działań „Jean Monnet” oraz działań w zakresie sportu i uczenia się dorosłych;
- 2) dopracować analizę skuteczności i przydatności nowych inicjatyw oraz wyjaśnić proponowane działania dotyczące mobilności uczniów; wzmocnić określanie priorytetów proponowanych nowych lub rozszerzonych działań oraz w większym stopniu zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenia i sposoby zaradzenia im;
- 3) wyjaśnić pojęcie włączenia i jego konsekwencji dla programu Erasmus oraz kontynuować wykorzystywanie potencjalnych efektów synergii z przyszłymi programami i instrumentami unijnymi.

Opinię i dostosowania sprawozdania z oceny skutków bardziej szczegółowo przedstawiono w załączniku pierwszym.

• Uproszczenie

Celem niniejszego wniosku jest zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla beneficjentów i instytucji wdrażających, zgodnie z jednym z przekrojowych celów wieloletnich ram finansowych na okres po 2020 r. Zasady i procedury, takie jak wybór dotacji, sprawozdawczość, monitorowanie i kontrola, są jak najlepiej dostosowane do zasad i procedur wspólnych dla wszystkich instrumentów finansowania, a w możliwie jak największym stopniu korzysta się ze wspólnych zasad horyzontalnych rozporządzenia finansowego¹⁹. Uproszczenie i racjonalizacja wspólnych wskaźników i kryteriów wyboru pozwoli również na ograniczenie obciążeń bezpośrednio spoczywających na beneficjentach i agencjach narodowych. Co więcej, obciążenie administracyjne dla beneficjentów zmniejszy się dzięki pełnemu wykorzystaniu usprawnionych narzędzi internetowych.

Usprawnienia i nowości zostaną włączone do istniejącej struktury programu i będą wykorzystywać istniejące mechanizmy realizacji. Aby zapewnić możliwie jak największą ciągłość z okresem programowania 2014–2020, zostanie stworzona ułatwiona i proporcjonalna procedura ponownego wyznaczania agencji narodowych, które były odpowiedzialne za wdrażanie programu na szczeblu krajowym, oraz niezależnych podmiotów audytowych, które odpowiadały za kontrolę w bieżącym okresie programowania. Zaletą takiej

¹⁸ SEC(2018) 265. Ta opinia dotyczy projektu sprawozdania z oceny skutków, który różni się od przyjętego sprawozdania.

¹⁹ [odniesienie].

ułatwionej procedury wyznaczania struktur wdrażających będzie uwolnienie zasobów na szczeblu krajowym, które można wykorzystać do przygotowania kolejnej edycji programu.

Celem niniejszego wniosku jest również dalsze uproszczenie i usprawnienie struktury programu. Zgodnie z zaleceniami zawartymi w ocenie śródkresowej, struktura części działań zostanie poddana racjonalizacji, aby je lepiej ukierunkować i uniknąć powielania, na przykład dzięki rozróżnieniu partnerstw zorientowanych na innowacje i partnerstw, których celem jest wzajemne uczenie się, współpraca i wymiana najlepszych praktyk. Co więcej, pozwoli to na zgromadzenie większości działań w zakresie mobilności w ramach tej samej akcji kluczowej, przenosząc mobilność uczniów szkół z akcji kluczowej nr 2 (współpraca między organizacjami) do akcji kluczowej nr 1 (mobilność edukacyjna osób). Działania w ramach programu będą obecnie zorganizowane zgodnie z logiką akcji kluczowych, w tym w dziedzinie sportu, co wzmocni dynamikę międzysektorową.

Mniejsze organizacje, na przykład organizacje lokalne i organizacje po raz pierwszy korzystające z programu, oraz osoby, do których trudno dotrzeć, uzyskają łatwiejszy dostęp do kolejnego programu. Potencjalnych kandydatów zniechęcać mogą procedury składania wniosków oraz obciążenia administracyjne, które związane są z zarządzaniem projektami europejskimi. Nawet jeżeli wnioskodawcy doceniają korzystanie z uproszczonych form kosztów i dotacji (płatności ryczałtowe, koszty jednostkowe, stawki ryczałtowe), biurokracja jest dużym problemem dla części z nich, szczególnie dla mniejszych organizacji, na przykład w sektorach szkolnictwa, kształcenia dorosłych i młodzieży. Niniejszy wniosek pozwoli na wdrożenie działania (partnerstwa na małą skalę) zaprojektowanego z myślą o takich niewielkich podmiotach, o niższych kryteriach i wymogach administracyjnych w porównaniu z innymi tradycyjnymi projektami współpracy, w celu zmniejszenia barier wejścia do programu dla organizacji mających mniejszy potencjał organizacyjny i organizacji po raz pierwszy korzystających z programu. To działanie będzie również wspierać elastyczne formaty (zasadniczo transnarodowe, a w wyjątkowych przypadkach – krajowe działania o silnym wymiarze europejskim), umożliwiając organizacjom dotarcie do osób o mniejszych szansach.

Zintegrowanie z programem innych określonych unijnych programów mobilności mających istotny wymiar edukacyjny, pochodzących z innych obszarów polityki, przyczyni się do zwiększenia spójności realizacji programów, jak również do dalszego uproszczenia i przyrostu wydajności. Ułatwi również dostęp beneficjentów i zainteresowanych stron do mobilności edukacyjnej dzięki zbliżeniu ich do koncepcji zapewnienia pojedynczego punktu kontaktowego dla unijnych programów mobilności za pośrednictwem programu Erasmus.

Ponadto, jak wykazała ocena śródkresowa, istnieje potrzeba znacznego uproszczenia sposobu wdrażania działań międzynarodowych w ramach programu. Obecnie niektóre części tych działań są finansowane z czterech różnych instrumentów unijnej współpracy zewnętrznej²⁰ oraz z Europejskiego Funduszu Rozwoju. Te działania zostaną uproszczone przez ograniczenie szeregu instrumentów współpracy zewnętrznej oraz przez zrationalizowanie procedur programowania realizacji działań Erasmus w ramach tych instrumentów.

²⁰ Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA); Europejski Instrument Sąsiedztwa (ENI); Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (DCI); Instrument Partnerstwa na rzecz Współpracy z Państwami Trzecimi (PI).

- **Prawa podstawowe**

Niniejszy wniosek jest w pełni spójny z Kartą praw podstawowych Unii. W szczególności niniejszy wniosek w pełni uwzględnia postanowienia art. 14 (Prawo do nauki), 15 (Wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy), 21 (Niedyskryminacja), 23 (Równość kobiet i mężczyzn), 24 (Prawa dziecka), 26 (Integracja osób niepełnosprawnych), 31 (Należyte i sprawiedliwe warunki pracy) oraz 32 (Zakaz pracy dzieci i ochrona młodocianych w pracy) wspomnianej Karty.

4. WPLYW NA BUDŻET

Zgodnie z wnioskiem Komisji dotyczącym wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, pula środków finansowych na wdrażanie programu w tym okresie wyniesie 30 000 000 000 EUR.

Bardziej szczegółowe informacje dotyczące wpływu na budżet oraz potrzebnych zasobów ludzkich i administracyjnych znajdują się w ocenie skutków finansowych regulacji, załączonej do niniejszego wniosku.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Skuteczność programu będzie monitorowana w sposób ciągły, do celów zarządzania, sprawozdawczości i rozliczania, komunikacji, widoczności i wykorzystania wyników. Kluczowe wskaźniki wykonania działania zostaną określone w załączniku do rozporządzenia, którego dotyczy wniosek, ale Komisja planuje wdrożyć dodatkowe działania w zakresie monitorowania ciągłego, jak bardziej szczegółowo wyjaśniono w sekcji 5.1 oceny skutków. Celem tych działań w zakresie monitorowania będzie ocena postępów w osiąganiu docelowych produktów i wyników programu, a także śledzenie wskaźników wykonania działania w krótkim, średnim i długim okresie, na podstawie wstępnie określonych celów i poziomów referencyjnych.

Ponadto w całym cyklu programowania bardziej złożone, ambitne i długoterminowe wskaźniki oddziaływania będą mierzone ograniczoną ilość razy, w kontekście przeprowadzania formalnej oceny śródkresowej i oceny ex post przyszłego programu bądź za pomocą specjalnie w tym celu przeprowadzonych niezależnych analiz i badań realizowanych przez ekspertów zewnętrznych. Niektóre badania można wykorzystać do pomiaru powiązanych skutków niektórych działań w ramach programu.

Co więcej, ustalenia dotyczące monitorowania i oceny – przy uwzględnieniu wyników sprawozdania z oceny śródkresowej programu Erasmus+ na lata 2014–2020 – pozwolą na uniknięcie nakładania zbędnych obciążeń na beneficjentów programu i instytucje wdrażające w zakresie liczby i częstotliwości badań, prób respondentów, ilości i poziomu złożoności gromadzonych danych itp.

Państwa członkowskie wniosą wkład w proces monitorowania i oceny za pomocą swoich sprawozdań krajowych dotyczących wdrażania programu na ich terytorium.

Oceny będą przeprowadzane zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 13 kwietnia 2016 r.²¹, w którym trzy instytucje uzgodniły, że ocena obowiązującego

²¹ Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa (Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1).

ustawodawstwa i polityk powinna stanowić podstawę dla oceny skutków poszczególnych wariantów dalszych działań. Ocenie będą podlegać wyniki programów w terenie i będzie się ona opierać na wskaźnikach i poziomach docelowych oraz szczegółowej analizie stopnia, w jakim program można uznać za odpowiedni, skuteczny, wydajny, spójny z innymi strategiami UE i zapewniający wystarczającą wartość dodaną UE. Ocenę będą obejmowały wnioski z dotychczasowych doświadczeń, aby umożliwić wykrycie ewentualnych luk i problemów lub dalsze usprawnienie działań lub ich rezultatów oraz zmaksymalizowanie ich wykorzystania i wpływu.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Rozdział I – Przepisy ogólne proponowanego rozporządzenia określa jego przedmiot, definicje poszczególnych pojęć do celów rozporządzenia, a także ogólne i szczegółowe cele programu. Celem programu jest wspieranie rozwoju edukacyjnego, zawodowego i osobistego w obszarze kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, w Europie i poza nią, co przyczyni się do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i spójności społecznej, jak również wzmocnienia tożsamości europejskiej. Jest to kluczowy instrument wsparcia realizacji polityki Unii w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu.

Cele szczegółowe są określone dla wszystkich trzech obszarów polityki objętych programem (kształcenie i szkolenie, młodzież i sport).

Każdy z trzech obszarów polityki jest uporządkowany wokół trzech akcji kluczowych: mobilności edukacyjnej (akcja kluczowa nr 1), współpracy między organizacjami i instytucjami (akcja kluczowa nr 2) oraz wspierania rozwoju polityki i współpracy (akcja kluczowa nr 3).

W *Rozdziałach II-IV* wskazuje się działania, które program ma wspierać w każdym obszarze polityki i w ramach każdej akcji kluczowej, odpowiednio w dziedzinach kształcenia i szkolenia (Rozdział II), młodzieży (Rozdział III) i sportu (Rozdział IV).

Rozdział V – Przepisy finansowe określa wysokość budżetu programu na lata 2021–2027 oraz zaplanowane formy finansowania ze środków UE. Główna kwota odniesienia wynosi 30 000 000 000 EUR. Przewiduje się również przydzielenie dodatkowego wkładu w ramach instrumentów zewnętrznych. Dla niektórych działań określono kwoty lub progi minimalne, aby umożliwić ustawodawcy kierowanie wdrażaniem różnych wymiarów programu.

Rozdział VI – Udział w programie określa, które kraje trzecie mogą zostać stowarzyszone z programem i na jakich warunkach mogą one w pełni uczestniczyć w programie, wraz z państwami członkowskimi. Te państwa trzecie muszą spełniać wszystkie warunki nałożone na państwa członkowskie w niniejszym rozporządzeniu, takie jak obowiązek ustanowienia agencji narodowej. Organizacje i osoby z pozostałych państw trzecich mogą mimo wszystko uczestniczyć w niektórych działaniach wspieranych przez program. W tym rozdziale ustanawia się również pewne szczególne zasady mające zastosowanie do zarządzania bezpośredniego i pośredniego, zgodnie z rozporządzeniem finansowym, w szczególności stanowiące, które jednostki mogą wnioskować o finansowanie, oraz dotyczące udziału ekspertów w komisji oceniającej, o której mowa w art. [150 ust. 3] rozporządzenia finansowego.

Rozdział VII – Programowanie, monitorowanie i ocena zawiera niezbędne przepisy dotyczące przyznania Komisji kompetencji w celu przyjęcia programów prac i przekazanych uprawnień w celu dokonania przeglądu lub uzupełnienia wskaźników wykonania. Określa także wymagania w zakresie monitorowania, sprawozdawczości i oceny wykonania programu.

Rozdział VIII – Informacja, komunikacja i rozpowszechnianie określa wymagania, odnoszące się do wszystkich zainteresowanych podmiotów w zakresie rozpowszechniania informacji, reklamy i działań następczych wobec wszystkich działań wspieranych przez program.

Rozdział IX – System zarządzania i audytu zawiera postanowienia dotyczące ustanowienia i funkcjonowania instytucji wdrażających program. Pod względem zarządzania proponowany mechanizm realizacji polega na połączeniu zarządzania pośredniego z zarządzaniem bezpośrednim. Połączenie sposobów zarządzania opiera się na dotychczasowych strukturach bieżącego programu. Agencje narodowe będą odpowiadać za zarządzanie znaczną większością środków finansowych programu.

Rozdział X – System kontroli ustanawia niezbędny system nadzoru, mający na celu zapewnienie należytego uwzględnienia ochrony interesów finansowych Unii przy wdrażaniu działań finansowanych na mocy niniejszego rozporządzenia.

Rozdział XI – Komplementarność wobec innych strategii, programów i funduszy unijnych przewiduje, że program jest realizowany w taki sposób, aby zapewnić ogólną spójność programu z innymi politykami i instrumentami unijnymi i zasadą uzupełniania środków finansowych oraz komplementarność względem nich. Przewiduje się przepisy szczegółowe, aby umożliwić komplementarność programu i europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

Rozdział XII – Przepisy przejściowe i końcowe ustanawia niezbędne postanowienia w celu przyznania Komisji przekazanych uprawnień i zapewnienia przejścia między programami. Komitetem wymagany w rozporządzeniu (UE) nr 182/2011 i mającym wspomagać Komisję w procesie przyjmowania aktów wykonawczych będzie komitet ustanowiony na mocy art. 36 rozporządzenia (UE) nr 1288/2013 ustanawiającego program „Erasmus+”. Przepisy końcowe określają datę wejścia w życie proponowanego rozporządzenia, które wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich od dnia 1 stycznia 2021 r.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**ustanawiające „Erasmus”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1288/2013**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 165 ust. 4 i art. 166 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²²,uwzględniając opinię Komitetu Regionów²³,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W kontekście szybkich i głębokich zmian wywołanych rewolucją technologiczną i globalizacją, inwestowanie w mobilność edukacyjną, współpracę i rozwój polityki innowacji w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu ma kluczowe znaczenie dla tworzenia włączających, spójnych i odpornych społeczeństw oraz zachowania konkurencyjności Unii, wnosząc jednocześnie wkład we wzmacnianie tożsamości europejskiej i bardziej demokratyczną Unię.
- (2) W swoim komunikacie w sprawie wzmocnienia tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze z dnia 14 listopada 2017 r. Komisja przedstawiła swoją wizję działań na rzecz utworzenia do 2025 r. europejskiego obszaru edukacji, w którym granice nie są przeszkodą w uczeniu się; Unii, w której normą jest spędzanie czasu w innym państwie członkowskim w celu studiowania i nauki, w dowolnej formie lub systemie, a także znajomość dwóch języków obcych oprócz języka ojczystego; Unii, w której ludzie mają silne poczucie tożsamości europejskiej, europejskiego dziedzictwa kulturowego i jego różnorodności. W tym kontekście Komisja podkreśliła potrzebę rozszerzenia wypróbowanego już programu Erasmus+ we wszystkich obecnie objętych nim kategoriach osób uczących się i dotarcia do osób uczących się o mniejszych szansach.
- (3) Znaczenie kształcenia, szkolenia i młodzieży dla przyszłości Unii znalazło odzwierciedlenie w komunikacie Komisji z dnia 14 lutego 2018 r. zatytułowanym „Nowe, nowoczesne wieloletnie ramy finansowe dla Unii Europejskiej, która skutecznie realizuje swoje priorytety po 2020 r.”²⁴, w którym podkreśla się potrzebę

²² Dz.U. C z , s. .²³ Dz.U. C z , s. .²⁴ COM(2018) 98 final.

realizacji zobowiązań przyjętych przez państwa członkowskie podczas Szczytu Społecznego w Göteborgu, w tym dzięki pełnemu wdrożeniu Europejskiego filaru praw socjalnych²⁵ i jego pierwszej zasady dotyczącej kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie. W komunikacie podkreślono potrzebę zwiększenia mobilności i wymian, w tym poprzez znaczne wzmocnienie i rozszerzenie programu oraz zwiększenie jego włączającego charakteru, czego domagała się Rada Europejska w swoich konkluzjach z dnia 14 grudnia 2017 r.

- (4) W Europejskim filarze praw socjalnych, uroczystie ogłoszonym i podpisanym dnia 17 listopada 2017 r. przez Parlament Europejski, Radę i Komisję, stanowi się jako jego pierwszą zasadę, że każda osoba ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą jej w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy.
- (5) Dnia 16 września 2016 r. w Bratysławie przywódcy 27 państw członkowskich podkreślili swoją zdecydowaną chęć zapewniania młodzieży lepszych możliwości. W deklaracji rzymskiej podpisanej dnia 25 marca 2017 r. przywódcy 27 państw członkowskich oraz Rada Europejska, Parlament Europejski i Komisja Europejska zobowiązali się do podjęcia działań na rzecz Unii, w której młodzi ludzie mają dostęp do kształcenia i szkolenia najwyższej jakości oraz mogą uczyć się i znajdować zatrudnienie w całej Unii; Unii, która chroni nasze dziedzictwo kulturowe i promuje różnorodność kulturową.
- (6) W sprawozdaniu z oceny śródkresowej programu Erasmus+ za lata 2014-2020 potwierdzono, że stworzenie jednolitego programu w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu zapewniło znaczne uproszczenie, racjonalizację i synergii w zarządzaniu programem, choć nadal potrzebne są dalsze usprawnienia służące dodatkowej konsolidacji przyrostu wydajności w ramach programu na lata 2014-2020. W trakcie konsultacji na potrzeby oceny śródkresowej oraz w sprawie przyszłości programu, państwa członkowskie i zainteresowane strony zdecydowanie opowiedziały się za zachowaniem ciągłości zakresu programu, jego struktury i mechanizmów realizacji, apelując zarazem o szereg usprawnień, służących na przykład zwiększeniu włączającego charakteru programu. Wyraziły one również swoje pełne poparcie dla utrzymania zintegrowanego programu, u którego podstaw leży paradygmat uczenia się przez całe życie. W swojej rezolucji z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie wdrożenia programu Erasmus+ Parlament Europejski z zadowoleniem przyjął zintegrowaną strukturę programu i wezwał Komisję, aby w pełni wykorzystała wymiar programu dotyczący uczenia się przez całe życie przez wspieranie i pobudzanie współpracy międzysektorowej w ramach przyszłego programu. Państwa członkowskie i zainteresowane strony również zwracały uwagę na potrzebę zachowania silnego wymiaru międzynarodowego w programie i rozszerzenia go na inne sektory kształcenia i szkolenia.
- (7) Wyniki otwartych konsultacji publicznych dotyczących finansowania unijnego w obszarach wartości i mobilności potwierdziły te najważniejsze ustalenia i wskazały na potrzebę zapewnienia bardziej włączającego charakteru przyszłego programu, a także dalszego orientowania priorytetów na modernizowanie systemów kształcenia i szkolenia, jak również wzmocnienia priorytetów dotyczących wspierania tożsamości europejskiej, aktywnej postawy obywatelskiej i uczestnictwa w życiu demokratycznym.

²⁵

Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.

- (8) W swoim komunikacie pt. „Nowoczesny budżet dla Unii, która chroni, wspiera i broni – Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021-2027”²⁶, przyjętym w dniu 2 maja 2018 r., Komisja zaproponowała położenie większego nacisku na „młodzież” w kolejnych wieloletnich ramach finansowych, szczególnie dzięki ponad dwukrotnemu zwiększeniu w porównaniu do lat 2014-2020 budżetu programu Erasmus+, będącego jednym z najbardziej widocznych osiągnięć Unii. W nowym programie nacisk powinien zostać położony na włączenie społeczne i dotarcie do większej liczby młodych osób o mniejszych szansach. Powinno to umożliwić większej liczbie młodych ludzi przeniesienie się do innego kraju, aby uczyć się lub pracować.
- (9) W tym kontekście niezbędne jest ustanowienie kolejnego programu na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu (zwanego dalej „programem”) będącego kontynuacją programu Erasmus+ ustanowionego na lata 2014-2020 rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013²⁷. Należy zachować zintegrowany charakter programu z lat 2014-2020, obejmujący uczenie się we wszystkich kontekstach – formalnym, pozaformalnym i nieformalnym, na wszystkich etapach życia – aby rozszerzyć elastyczne ścieżki uczenia się, umożliwiając osobom rozwój tych kompetencji, które są niezbędne do sprostanienia wyzwaniom XXI wieku.
- (10) Program powinien być zaprojektowany w taki sposób, by w jeszcze większym stopniu przyczyniał się do realizacji celów i priorytetów polityki unijnej w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu. Spójne podejście polegające na uczeniu się przez całe życie ma kluczowe znaczenie dla zarządzania różnymi zmianami, z którymi ludzie będą mieli do czynienia w ciągu swojego życia. Stosując to podejście, kolejny program powinien utrzymać ściśle powiązanie z ogólnymi ramami strategicznymi unijnej współpracy politycznej w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży, w tym programami strategicznymi dla szkolnictwa, szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego i kształcenia dorosłych, przy jednoczesnym wzmocnieniu i rozwoju nowych synergii z innymi powiązanymi programami i obszarami polityki unijnej.
- (11) Program jest ważnym składnikiem działań na rzecz europejskiego obszaru edukacji. Powinien zostać zaprojektowany w sposób umożliwiający wniesienie wkładu w program stanowiący kontynuację strategicznych ram współpracy na rzecz kształcenia i szkolenia oraz europejski program na rzecz umiejętności²⁸, dzięki wspólnemu rozumieniu strategicznego znaczenia umiejętności i kompetencji dla zachowania miejsc pracy, wzrostu i konkurencyjności. Program powinien wspierać państwa członkowskie w osiągnięciu celów wskazanych w deklaracji paryskiej w sprawie promowania – poprzez edukację – poczucia obywatelstwa oraz wspólnych wartości, którymi są wolność, tolerancja i niedyskryminacja²⁹.
- (12) Program powinien być spójny z nową strategią UE na rzecz młodzieży³⁰, ramami współpracy europejskiej w dziedzinie młodzieży na lata 2019-2027, opartymi na

²⁶ COM(2018) 321 final.

²⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające decyzje nr 1719/2006/WE, 1720/2006/WE i 1298/2008/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 50).

²⁸ COM(2016) 381 final.

²⁹ [odniesienie].

³⁰ [odniesienie – zostanie przyjęte przez Radę do końca 2018 r.]

komunikacie Komisji z dnia 22 maja 2018 r. pt. „Angażowanie, łączenie i wzmacnianie pozycji osób młodych: strategia UE na rzecz młodzieży”³¹.

- (13) Program powinien uwzględniać plan prac Unii w dziedzinie sportu, który stanowi ramy współpracy na szczeblu unijnym w dziedzinie sportu na lata [...] ³². Należy zapewnić spójność i komplementarność między planem prac Unii a działaniami wspieranymi w ramach programu w dziedzinie sportu. Istnieje potrzeba skupienia się w szczególności na sporcie lokalnym, biorąc pod uwagę znaczącą rolę odgrywaną przez sport w promocji aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia, włączenia społecznego i równości. Program powinien również przyczynić się do promowania wspólnych wartości europejskich przez sport, dobrego zarządzania i uczciwości w sporcie, a także kształcenia, szkolenia i umiejętności w sporcie i przez sport.
- (14) Program powinien przyczynić się do wzmocnienia unijnego potencjału innowacyjności, szczególnie dzięki wspieraniu działań z zakresu mobilności i współpracy, które pobudzają rozwój kompetencji w przyszłościowych dziedzinach badań lub dyscyplinach, takich jak nauka, technologie, inżynieria i matematyka, zmiany klimatu, środowisko naturalne, czysta energia, sztuczna inteligencja, robotyka, analiza danych i sztuka/projektowanie, aby pomóc ludziom w rozwoju wiedzy, umiejętności i kompetencji potrzebnych w przyszłości.
- (15) Efekt synergii z programem „Horyzont Europa” powinien zapewnić, aby połączone zasoby programu i programu „Horyzont Europa”³³ zostały wykorzystane do wspierania działań poświęconych wzmocnieniu i zmodernizowaniu europejskich instytucji szkolnictwa wyższego. „Horyzont Europa” będzie w stosownych przypadkach uzupełniał wsparcie programu dla inicjatywy dotyczącej europejskich szkół wyższych, zwłaszcza jej wymiaru badawczego, w ramach opracowywania nowych, wspólnych, zintegrowanych długoterminowych i zrównoważonych strategii na rzecz edukacji, badań naukowych i innowacji. Dzięki synergii z programem „Horyzont Europa” promowana będzie integracja obszaru edukacji i prac badawczych w instytucjach szkolnictwa wyższego.
- (16) Program powinien mieć bardziej włączający charakter dzięki docieraniu do osób o mniejszych szansach, w tym dzięki elastyczniejszym formułom mobilności edukacyjnej oraz dzięki pobudzaniu uczestnictwa mniejszych organizacji, szczególnie organizacji po raz pierwszy korzystających z programu oraz społecznościowych organizacji lokalnych, pracujących bezpośrednio z osobami uczącymi się w każdej grupie wiekowej, będącymi w niekorzystnej sytuacji. Należy wspierać formuły wirtualne, takie jak współpraca wirtualna czy mobilność mieszana lub wirtualna, aby dotrzeć do większej liczby uczestników, w szczególności tych o mniejszych szansach i tych, dla których przemieszczenie się do państwa innego niż państwo zamieszkania stanowiłoby trudność.
- (17) W swoim komunikacie w sprawie wzmocnienia tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze Komisja zwracała uwagę na zasadniczą rolę edukacji, kultury i sportu w propagowaniu aktywnej postawy obywatelskiej i wspólnych wartości wśród najmłodszych pokoleń. Wzmocnienie tożsamości europejskiej i pobudzanie aktywnego udziału ludzi w procesach demokratycznych ma istotne znaczenie dla przyszłości Europy i naszych demokratycznych społeczeństw. Wyjazd za granicę w celu studiowania, nauki, szkolenia, pracy lub udziału w aktywnościach

³¹ COM(2018) 269 final.

³² [odniesienie].

³³ COM(2018) [].

młodzieżowych i sportowych przyczynia się do wzmocnienia tej tożsamości europejskiej w całej jej różnorodności, a także poczucia przynależności do społeczności kulturowej, jak również pobudzania takiej aktywnej postawy obywatelskiej wśród ludzi należących do wszystkich kategorii wiekowych. Osoby uczestniczące w działaniach mobilności należy włączyć w ich społeczności lokalne, a także zaangażować w dzielenie się doświadczeniami wśród społeczności lokalnych w ich kraju pochodzenia. Należy wspierać działania związane ze wzmacnianiem wszystkich aspektów kreatywności w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży, a także z poszerzaniem poszczególnych kluczowych kompetencji.

- (18) Trzeba poszerzyć międzynarodowy wymiar programu, dążąc do zapewnienia większej liczby możliwości w zakresie mobilności, współpracy i dialogu politycznego z krajami trzecimi niestowarzyszonymi z programem. W oparciu o skuteczną realizację działań w zakresie międzynarodowego szkolnictwa wyższego i młodzieży w ramach poprzednich programów w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży, działania w zakresie międzynarodowej mobilności należy rozszerzyć na inne sektory, na przykład kształcenie i szkolenie zawodowe.
- (19) Podstawowa struktura programu z lat 2014–2020 w trzech rozdziałach – kształcenie i szkolenie, młodzież i sport – uporządkowana wokół trzech akcji kluczowych okazała się skuteczna i należy ją utrzymać. Należy wprowadzić zmiany służące usprawnieniu i racjonalizacji działań wspieranych przez program.
- (20) Program powinien wzmacniać istniejące możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej, szczególnie w tych sektorach, gdzie program może przynieść największy przyrost wydajności, aby poszerzyć jego zasięg i sprostać wysokiemu, niezaspokojonemu popytowi. Należy tego dokonać dzięki zwiększeniu i ułatwieniu działań w zakresie mobilności dla studentów, uczniów i osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego. Partnerstwa dla współpracy powinny uwzględniać mobilność nisko wykwalifikowanych uczących się dorosłych. Należy również poszerzyć szanse mobilności dla młodzieży uczestniczącej w działaniach z zakresu pozaformalnego uczenia się, aby dotrzeć do większej liczby młodych ludzi. Ponadto należy wzmocnić mobilność pracowników w sektorach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, ze względu na efekt dźwigni. Zgodnie z wizją prawdziwego europejskiego obszaru edukacji, program powinien również poszerzać mobilność i wymiany oraz promować udział studentów w działaniach edukacyjnych i kulturalnych dzięki wspieraniu cyfryzacji procedur, np. europejskiej legitymacji studenckiej. Inicjatywa ta może być ważnym krokiem dla urzeczywistnienia mobilności dla wszystkich, umożliwiając instytucjom szkolnictwa wyższego wysyłanie i przyjmowanie większej liczby studentów w ramach wymiany, przy jednoczesnym dalszym podnoszeniu jakości mobilności studentów, a także ułatwiając studentom dostęp do różnych usług (bibliotek, transportu, zakwaterowania) przed przybyciem do zagranicznej instytucji.
- (21) Program powinien pobudzać udział młodzieży w europejskim życiu demokratycznym, w tym dzięki wspieraniu projektów partycypacyjnych dla młodych ludzi, służących angażowaniu się i uczeniu się uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim, podnoszeniu znajomości wspólnych wartości europejskich, w tym praw podstawowych, zbliżaniu młodzieży i decydentów na szczeblu lokalnym, krajowym i unijnym, a także wkładowi w proces integracji europejskiej.
- (22) Program powinien oferować osobom młodym więcej możliwości odkrywania Europy poprzez naukę za granicą. Osiemnastolatkom, w szczególności osobom o mniejszych szansach, powinni mieć możliwość odbycia pierwszej krótkiej podróży po Europie,

indywidualnie lub grupowo, w ramach nieformalnej aktywności edukacyjnej mającej na celu pogłębienie ich poczucia przynależności do Unii Europejskiej i odkrywanie jej różnorodności kulturowej. Program powinien określić organy odpowiedzialne za docieranie do uczestników i ich wybór oraz wspierać działania mające na celu promowanie wymiaru edukacyjnego takiego doświadczenia.

- (23) Program powinien również popularyzować uczenie się języków, w szczególności dzięki szerszemu wykorzystaniu narzędzi internetowych, ponieważ e-kształcenie oferuje dodatkowe korzyści w nauce języków pod względem dostępności i elastyczności.
- (24) Program powinien wspierać działania wzmacniające współpracę między instytucjami i organizacjami działającymi w sektorach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, dostrzegając ich zasadniczą rolę w zapewnianiu osobom wiedzy, umiejętności i kompetencji potrzebnych do radzenia sobie w zmieniającym się świecie, a także odpowiedniego wykorzystywania potencjału innowacji, kreatywności i przedsiębiorczości, szczególnie w gospodarce cyfrowej.
- (25) W swoich konkluzjach z dnia 14 grudnia 2017 r. Rada Europejska wezwała państwa członkowskie, Radę i Komisję do dalszego prowadzenia szeregu inicjatyw służących wyniesieniu współpracy europejskiej w zakresie kształcenia i szkolenia na nowy poziom, w tym poprzez zachęcanie do powstania do 2024 r. „europejskich szkół wyższych”, opartych na oddolnych sieciach uczelni z całej Unii. Program powinien wspierać te europejskie uczelnie wyższe.
- (26) W przyjętym w 2010 r. komunikacie z Brugii wezwano do wsparcia doskonałości zawodowej na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu. W komunikacie w sprawie zwiększenia innowacyjności europejskich regionów z 2017 r. zwraca się uwagę na łączenie kształcenia i szkolenia zawodowego z systemami innowacji, jako element strategii inteligentnej specjalizacji na szczeblu regionalnym. Program powinien zapewnić środki reagowania na te wezwania i wsparcie dla rozwoju ponadnarodowych platform centrów doskonałości zawodowej, ściśle włączonych w lokalne i regionalne strategie na rzecz wzrostu, innowacyjności i konkurencyjności. Te centra doskonałości powinny stymulować umiejętności zawodowe wysokiej jakości, w kontekście zmian sektorowych, wspierając jednocześnie ogólne zmiany strukturalne i politykę społeczno-gospodarczą w UE.
- (27) Aby upowszechnić współpracę wirtualną, program powinien wspierać systematyczniejsze korzystanie z platform internetowych, takich jak eTwinning, europejska platforma internetowa dla szkół School Education Gateway, ePlatforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie (EPALE) oraz Europejski Portal Młodzieżowy i internetowa platforma szkolnictwa wyższego.
- (28) Program powinien przyczynić się do zwiększenia przejrzystości oraz uznawania umiejętności i kwalifikacji, a także transferu punktów lub jednostek efektów uczenia się, pobudzać zapewnienie jakości oraz wspierać walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, zarządzanie umiejętnościami i doradztwo. W tym kontekście program powinien również zapewniać wsparcie punktom kontaktowym i sieciom na szczeblu krajowym i unijnym, które ułatwiają ogóło-europejską wymianę, a także rozwój elastycznych ścieżek uczenia się między różnymi dziedzinami kształcenia, szkolenia i młodzieży oraz między systemami formalnymi i pozaformalnymi.
- (29) Program powinien wykorzystać potencjał byłych uczestników programu „Erasmus+” i w szczególności wspierać działalność sieci absolwentów, ambasadorów

i uczestników projektu Europeers, przez zachęcanie ich do działania jako propagatorzy programu.

- (30) Jako sposób zagwarantowania współpracy z innymi unijnymi instrumentami i wsparcia innych unijnych polityk, należy zaoferować możliwości w zakresie mobilności osobom w różnych sektorach działalności, na przykład sektorze publicznym, rolnictwie i przedsiębiorstwach, aby umożliwić im zdobycie doświadczeń edukacyjnych za granicą, pozwalających – na każdym etapie życia – na wzrost i rozwój zawodowy, ale również osobisty, w szczególności dzięki większej świadomości ich tożsamości europejskiej i lepszemu rozumieniu europejskiej różnorodności kulturowej. Program powinien zapewniać pojedynczy punkt kontaktowy dla unijnych systemów mobilności o silnym wymiarze edukacyjnym, upraszczając ofertę tych systemów dla beneficjentów i osób uczestniczących w takich działaniach. Należy ułatwić rozszerzenie zasięgu projektów Erasmus; należy również wdrożyć konkretne środki, aby pomóc promotorom projektów Erasmus w ubieganiu się o dotacje lub wykorzystaniu efektu synergii płynącego ze wsparcia w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz programów związanych z migracją, bezpieczeństwem, sprawiedliwością i obywatelstwem, zdrowiem i kulturą.
- (31) Duże znaczenie ma stymulowanie nauczania, uczenia się i badań w dziedzinie integracji europejskiej, a także promowanie dyskusji dotyczących tych zagadnień dzięki wspieraniu działań „Jean Monnet” w zakresie szkolnictwa wyższego, ale także w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia. Wzmacnianie poczucia tożsamości europejskiej i zaangażowania ma szczególne znaczenie w okresie, kiedy próbie poddawane są wspólne wartości, na których opiera się Unia i które stanowią element naszej tożsamości europejskiej, a także kiedy obywatele wykazują niski poziom zaangażowania. Program powinien nadal przyczyniać się do rozwoju doskonałości w obszarze badań z dziedziny integracji europejskiej.
- (32) Program ten – odzwierciedlający znaczenie, jakie ma przeciwdziałanie zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniem Unii do wdrożenia porozumienia paryskiego i osiągnięcia wyznaczonych przez Organizację Narodów Zjednoczonych celów zrównoważonego rozwoju – przyczyni się do ujednolicenia działań w zakresie klimatu w strategiach Unii oraz do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest przeznaczenie 25 % wydatków z budżetu unijnego na wsparcie celów w zakresie klimatu. Stosowne działania zostaną określone podczas opracowania i wdrażania programu i ponownie ocenione w kontekście odpowiednich ocen i przeglądu.
- (33) Niniejsze rozporządzenie określa pulę środków finansowych na przedmiotowy program, które stanowią główną kwotę odniesienia w rozumieniu [*odniesienie zostanie zaktualizowane w stosownych przypadkach* pkt 17 porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami³⁴] dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej.
- (34) W ramach podstawowej puli środków na działania, którymi zarządzają agencje krajowe, w dziedzinie kształcenia i szkolenia należy określić podział minimalnego przydziału dla danego sektora (szkolnictwo wyższe, edukacja szkolna, kształcenie i szkolenie zawodowe oraz kształcenie dorosłych), aby zagwarantować masę krytyczną środków na realizację zakładanego produktu i wyników w każdym z tych sektorów.

³⁴

Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

- (35) Do przedmiotowego programu zastosowanie ma rozporządzenie (UE, Euratom) nr [nowe RF] („rozporządzenie finansowe”)³⁵. Określa ono zasady wykonania budżetu Unii, w tym zasady dotyczące dotacji, nagród, zamówień i wykonania pośredniego.
- (36) Rodzaje finansowania i metody wdrażania na podstawie tego rozporządzenia powinny być wybierane w zależności od ich możliwości osiągnięcia szczegółowych celów działań i zapewnienia rezultatów, biorąc pod uwagę w szczególności koszty kontroli, obciążenie administracyjne oraz przewidywane ryzyko nieprzestrzegania przepisów. Pod uwagę należy wziąć korzystanie z płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i kosztów jednostkowych, a także formę finansowania niepowiązanego z kosztami, o którym mowa w art. [125 ust. 1] rozporządzenia finansowego.
- (37) Państwa trzecie będące członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) mogą uczestniczyć w programie w ramach współpracy ustanowionej na mocy Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), które przewiduje wprowadzenie w życie programów Unii w drodze decyzji wydanej na mocy tego porozumienia. Państwa trzecie mogą uczestniczyć w programie również na podstawie innych instrumentów prawnych. Niniejsze rozporządzenie powinno przyznawać niezbędne uprawnienia i prawa dostępu właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu, pozwalające im na całościowe wykonywanie ich odpowiednich kompetencji. Pełny udział państw trzecich w programie powinien podlegać warunkom ustanowionym w porozumieniach szczegółowych obejmujących kwestię uczestnictwa zainteresowanego państwa trzeciego w programie. Ponadto pełny udział wymaga ustanowienia agencji narodowej i zarządzania niektórymi działaniami w ramach programu na szczeblu pozacentralnym. Osoby i podmioty z państw trzecich, które nie są stowarzyszone z programem, powinny mieć możliwość uczestnictwa w niektórych działaniach programu, jak określono w programie prac i opublikowanych przez Komisję zaproszeniach do składania wniosków. Przy realizacji programu można wziąć pod uwagę szczególne ustalenia dotyczące osób fizycznych i podmiotów z minipaństw europejskich.
- (38) Zgodnie z komunikatem Komisji „Silniejsze i odnowione partnerstwo strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE”³⁶ w programie należy uwzględnić szczególną sytuację tych regionów. Wprowadzone zostaną środki w celu zwiększenia udziału regionów najbardziej oddalonych we wszystkich działaniach. Należy wspierać wymiany w ramach programów wspierania mobilności i współpracę między osobami i organizacjami z tych regionów i państw trzecich, w szczególności państw sąsiadujących. Takie działania będą monitorowane i regularnie poddawane ocenie.
- (39) Zgodnie z [odniesienie zostanie zaktualizowane w stosownych przypadkach zgodnie z nową decyzją w sprawie krajów i terytoriów zamorskich art. 94 decyzji Rady 2013/755/WE³⁷] osoby i podmioty z siedzibą w krajach i terytoriach zamorskich kwalifikują się do finansowania z zastrzeżeniem zasad i celów programu oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dany kraj lub terytorium zamorskie są powiązane. Przy realizacji programu

³⁵ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

³⁶ COM(2017) 623 final.

³⁷ Decyzja Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) (Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1).

należy wziąć pod uwagę ograniczenia wynikające z oddalenia tych państw lub terytoriów, a ich udział powinien być monitorowany i regularnie poddawany ocenie.

- (40) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, Komisja powinna przyjąć programy prac i poinformować o nich Parlament Europejski i Radę. Program prac powinien określać środki niezbędne do ich wdrożenia zgodnie z celami ogólnymi i szczegółowymi programu, kryteria wyboru i przyznania dotacji, a także inne wymagane elementy. Programy prac i wszelkie ich zmiany powinny zostać przyjęte na podstawie aktów wykonawczych zgodnie z procedurą sprawdzającą.
- (41) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego na rzecz lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.³⁸ zachodzi potrzeba oceny programu w oparciu o informacje zgromadzone w kontekście konkretnych wymogów dotyczących monitorowania, przy czym należy unikać nadmiernej regulacji i obciążeń administracyjnych, zwłaszcza względem państw członkowskich. Takie wymogi powinny obejmować konkretne mierzalne i realistyczne wskaźniki, które można poddać pomiarom w czasie i wykorzystać do oceny efektów programu w terenie.
- (42) Należy zapewnić odpowiednie działania informacyjne, reklamę i rozpowszechnianie możliwości i wyników działań objętych wsparciem w ramach programu, na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym. Działania informacyjne, reklama i upowszechnianie powinny być realizowane przez wszystkie organy wdrażające program, w tym, w stosownych przypadkach, przy wsparciu innych kluczowych zainteresowanych stron.
- (43) W celu zapewnienia większej skuteczności informowania ogółu społeczeństwa oraz w celu wzmocnienia efektu synergii między działaniami informacyjnymi podejmowanymi z inicjatywy Komisji, zasoby przydzielone na działania informacyjne na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny obejmować również instytucjonalne przekazywanie informacji na temat priorytetów politycznych Unii, pod warunkiem, że są one związane z ogólnym celem niniejszego rozporządzenia.
- (44) Aby zapewnić skuteczne i sprawne wdrożenie niniejszego rozporządzenia, program powinien w jak największym stopniu wykorzystywać już istniejące mechanizmy realizacji. Należy zatem powierzyć wdrażaniem programu Komisji oraz agencjom narodowym. Gdy jest to możliwe i aby zmaksymalizować efektywność, agencja krajowa może być tym samym podmiotem, który wyznaczono do zarządzania poprzednim programem. Zakres oceny zgodności *ex ante* powinien być ograniczony do wymogów, które są nowe i szczególne dla programu, chyba, że jest to uzasadnione, jak w przypadku poważnych niedociągnięć lub nienależytego wykonania po stronie właściwej agencji narodowej.
- (45) Aby zapewnić skuteczne zarządzanie finansowe oraz pewność prawa w każdym państwie uczestniczącym, każda władza krajowa powinna wyznaczyć niezależny podmiot audytowy. Gdy jest to możliwe i aby zmaksymalizować wydajność, niezależny podmiot audytowy powinien być tym samym podmiotem, który wyznaczono do działań objętych poprzednim programem.
- (46) Państwa członkowskie powinny dążyć do podejmowania wszelkich odpowiednich środków w celu usunięcia prawnych i administracyjnych przeszkód we właściwym funkcjonowaniu programu. Obejmuje to rozwiązanie – tam, gdzie to możliwe i bez uszczerbku dla prawa Unii w zakresie wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich –

³⁸

Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa (Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1).

kwestii powodujących trudności z uzyskaniem wiz i dokumentów pobytowych. Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801³⁹, państwa członkowskie zachęca się do ustanowienia przyspieszonych procedur przyjmowania.

- (47) System sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia wydajne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na odpowiednim poziomie szczegółowości na potrzeby monitorowania realizacji i oceny programu. Takie dane powinny być przekazywane Komisji w sposób zgodny z właściwymi przepisami o ochronie danych.
- (48) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁴⁰.
- (49) Aby uprościć wymagania wobec beneficjentów, należy w możliwie najszerszym zakresie stosować uproszczone dotacje w formie płatności ryczałtowych, kosztów jednostkowych oraz stawek ryczałtowych. W uproszczonych dotacjach na działania programu w zakresie mobilności, których wysokość określa Komisja, należy uwzględnić koszty życia i utrzymania w państwie przyjmującym. Komisja i agencje narodowe państw wysyłających powinny mieć możliwość dostosowania tych uproszczonych dotacji na podstawie obiektywnych kryteriów, w szczególności celem zapewnienia dostępu osobom o mniejszych szansach. Należy też zachęcać państwa członkowskie, aby zgodnie z prawem krajowym zwalniały dotacje z jakiegokolwiek opodatkowania i kosztów socjalnych. Takie samo zwolnienie należy stosować wobec podmiotów publicznych lub prywatnych, udzielających takiego wsparcia finansowego zainteresowanym osobom.
- (50) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁴¹, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96⁴² i rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939⁴³ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i dochodzenia, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania sankcji administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie

³⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair (Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 21).

⁴⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

⁴¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁴² Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁴³ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (EPPO) (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

finansowe, korupcja lub jakiekolwiek inne nielegalne działanie, naruszające interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371⁴⁴. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, w pełni współpracują w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznają konieczne prawa i dostęp Komisji, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, Prokuraturze Europejskiej i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu oraz zapewniają, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (51) Konieczne jest zapewnienie komplementarności działań prowadzonych w ramach programu wobec działań podejmowanych przez państwa członkowskie oraz wobec innych działań unijnych, zwłaszcza w obszarach edukacji, kultury i mediów, młodzieży i solidarności, zatrudnienia i włączenia społecznego, badań naukowych i innowacji, przemysłu i przedsiębiorczości, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich z naciskiem na młodych rolników, polityki spójności, polityki regionalnej oraz współpracy międzynarodowej i rozwoju.
- (52) Podczas gdy ramy regulacyjne umożliwiły państwom członkowskim i regionom stworzenie już w poprzednim okresie programowania synergii między programem Erasmus+ a innymi instrumentami unijnymi, na przykład europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi, które również wspierają jakościowy rozwój systemów kształcenia, szkolenia i młodzieży w Unii, ten potencjał był dotychczas niedostatecznie wykorzystywany, ograniczając w ten sposób systemowe skutki projektów i wpływ na politykę. Na szczeblu krajowym należy zapewnić skuteczną komunikację i współpracę między instytucjami krajowymi odpowiedzialnymi za zarządzanie tymi różnymi instrumentami, aby zmaksymalizować ich właściwy wpływ. Program powinien umożliwić aktywną współpracę z tymi instrumentami.
- (53) W celu przeglądu lub uzupełnienia wskaźników wykonania programu uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) należy przekazać Komisji w odniesieniu do załącznika. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te powinny otrzymać wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (54) Należy zapewnić prawidłowe zamknięcie poprzedniego programu, w szczególności w odniesieniu do kontynuowania wieloletnich ustaleń w zakresie zarządzania nim, takich jak finansowanie pomocy technicznej i administracyjnej. Od dnia 1 stycznia 2021 r. pomoc techniczna i administracyjna powinna zapewnić, w stosownych przypadkach, zarządzanie działaniami, które nie zostały jeszcze zakończone w ramach poprzedniego programu do dnia 31 grudnia 2020 r.

⁴⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

- (55) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W szczególności, celem niniejszego rozporządzenia jest zapewnienie pełnego przestrzegania prawa do równości kobiet i mężczyzn oraz prawa do niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, a także wspieranie stosowania art. 21 i 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (56) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 TFUE. Przepisy te, ustanowione rozporządzeniem finansowym, określają w szczególności procedurę ustanawiania i wykonania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrole wykonywania obowiązków przez podmioty upoważnione do działań finansowych. Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 TFUE dotyczą również ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, jako że poszanowanie praworządności jest niezbędnym warunkiem wstępnym należytego zarządzania finansami i skutecznego unijnego finansowania.
- (57) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na jego transnarodowy charakter, duże rozmiary i szeroki zasięg geograficzny finansowanych działań w zakresie mobilności i współpracy, jego wpływ na dostęp do mobilności edukacyjnej i szerzej ujmując – na integrację europejską, a także jego wzmocniony wymiar międzynarodowy mogą być lepiej osiągnięte na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (58) Rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 należy uchylić z dniem 1 stycznia 2021 r.
- (59) Celem zapewnienia kontynuacji wsparcia finansowego na podstawie programu, niniejsze rozporządzenie powinno być stosowane od dnia 1 stycznia 2021 r.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się program „Erasmus” – program działań Unii w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu („program”).

Określa się w nim cele programu, budżet na lata 2021–2027, formy finansowania unijnego oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „uczenie się przez całe życie” oznacza wszystkie formy uczenia się (formalne, pozaformalne i nieformalne) odbywającego się na wszystkich etapach życia, w tym wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem, kształcenie ogólne, kształcenie i szkolenie zawodowe, kształcenie na poziomie wyższym i kształcenie dorosłych, którego wynikiem jest rozwój wiedzy, umiejętności i podejść lub uczestnictwo w społeczeństwie w perspektywie osobistej, obywatelskiej, kulturowej, społecznej lub zawodowej; uczenie się przez całe życie obejmuje również korzystanie z usług poradnictwa pedagogiczno-psychologicznego i zawodowego;
- 2) „mobilność edukacyjna” oznacza fizyczne przeniesienie się do państwa innego niż państwo zamieszkania w celu podjęcia studiów, szkolenia lub innego rodzaju uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Mobilności mogą towarzyszyć takie środki jak wsparcie językowe i szkolenia językowe lub może ona być uzupełniona o e-uczenie się lub współpracę wirtualną. W pewnych określonych przypadkach może ona przyjąć formę uczenia się za pomocą wykorzystania narzędzi technologii informacyjnej i komunikacji;
- 3) „uczenie się pozaformalne” oznacza dobrowolne uczenie się, które odbywa się poza formalnym kształceniem i szkoleniem poprzez ukierunkowane działania (pod względem celu, metod i ram czasowych) oraz z wykorzystaniem pewnych form pomocy w nauce;
- 4) „uczenie się nieformalne” oznacza uczenie się wynikające z codziennych działań i doświadczeń, które nie jest zorganizowane ani ustrukturyzowane poprzez cele, czas uczenia się ani wsparcie w uczeniu się. Z perspektywy uczącego się może być ono niezamierzone;
- 5) „osoby młode” oznacza osoby w wieku od 13 do 30 lat;
- 6) „sport masowy” oznacza sport w formie zorganizowanej, uprawiany na poziomie lokalnym przez amatorów oraz sport dla wszystkich;

- 7) „student” oznacza każdą osobę odbywającą studia w instytucji szkolnictwa wyższego, w tym studia krótkoterminowe, studia licencjackie, masterskie, doktoranckie lub na poziomie im równoważnym. Definicja ta obejmuje również niedawnych absolwentów;
- 8) „kadra” oznacza wszelkie osoby, które zawodowo albo na zasadzie wolontariatu zajmują się kształceniem, szkoleniem lub uczeniem się pozaformalnym; pojęcie to może obejmować profesorów, nauczycieli, osoby prowadzące szkolenie, kadre kierowniczą szkół, osoby pracujące z młodzieżą, trenerów sportowych, pracowników niebędących nauczycielami oraz inne osoby zawodowo zaangażowane w promowanie uczenia się;
- 9) „osoba ucząca się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego” oznacza każdą osobę kształcącą się w ramach programu kształcenia i szkolenia zawodowego, także ustawicznego, na jakimkolwiek poziomie od poziomu wykształcenia średniego do poziomu pomaturalnego. Definicja ta obejmuje również osoby, które niedawno ukończyły takie programy;
- 10) „uczeń” oznacza każdą osobę przyjętą w celu pobierania nauki do instytucji zapewniającej kształcenie ogólne na każdym poziomie od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem do wykształcenia średniego II stopnia, uznanej przez władze krajowe za kwalifikującą się do uczestnictwa w programie na odpowiednio podlegających tym władzom terytoriach;
- 11) „kształcenie dorosłych” oznacza wszelką formę kształcenia pozazawodowego osób dorosłych po zakończeniu przez nich kształcenia formalnego, bez względu na to, czy jest prowadzone w systemie formalnym, pozaformalnym lub nieformalnym;
- 12) „państwo trzecie niestowarzyszone z programem” oznacza państwo trzecie, które nie uczestniczy w pełni w programie, lecz którego podmioty prawne mogą na zasadzie wyjątku korzystać z programu w należycie uzasadnionych przypadkach leżących w interesie Unii;
- 13) „państwo trzecie” oznacza państwo, które nie jest państwem członkowskim;
- 14) „partnerstwo” oznacza umowę między grupą instytucji lub organizacji w celu przeprowadzenia wspólnych działań i projektów;
- 15) „wspólne studia masterskie” oznaczają zintegrowany program studiów oferowany przez co najmniej dwie instytucje szkolnictwa wyższego, który kończy się jednym dyplomem wydawanym i podpisywanym łącznie przez wszystkie uczestniczące w nim instytucje oraz oficjalnie uznawanym w państwach, w których instytucje te mają siedzibę;
- 16) „międzynarodowy” odnosi się do wszelkich działań angażujących co najmniej jedno państwo trzecie niestowarzyszone z programem;
- 17) „współpraca wirtualna” oznacza wszelką formę współpracy z wykorzystaniem narzędzi technologii informacyjnej i komunikacji;
- 18) „instytucja szkolnictwa wyższego” oznacza każdy rodzaj instytucji szkolnictwa wyższego, która zgodnie z prawem krajowym lub praktyką krajową przyznaje uznawane tytuły naukowe lub inne uznawane kwalifikacje na poziomie szkolnictwa wyższego, bez względu na brzmienie nazwy takiej instytucji, jak również każdy inny rodzaj instytucji szkolnictwa wyższego, który władze krajowe uznają za kwalifikujący się do uczestnictwa w programie na odpowiednio podlegających tym władzom terytoriach;

- 19) „transgraniczny” dotyczy każdego działania, w które zaangażowane są co najmniej dwa państwa, które są państwami członkowskimi lub państwami trzecimi stowarzyszonymi z programem;
- 20) „działanie wspierające uczestnictwo młodzieży” oznacza działanie pozaszkolne prowadzone przez nieformalne grupy młodzieży lub organizacje młodzieżowe i charakteryzujące się podejściem opartym na uczeniu się pozaformalnym;
- 21) „osoba pracująca z młodzieżą” oznacza zawodowego pracownika lub wolontariusza, zaangażowanego w uczenie się pozaformalne i wspierającego osoby młode w ich osobistym rozwoju społeczno-edukacyjnym oraz doskonaleniu zawodowym;
- 22) „dialog UE z młodzieżą” oznacza dialog z osobami młodymi i organizacjami młodzieżowymi, który stanowi forum stałej, wspólnej refleksji nad priorytetami europejskiej współpracy na rzecz młodzieży, jej realizacją i działaniami następczymi;
- 23) „państwo trzecie stowarzyszone z programem” oznacza państwo trzecie, które jest stroną umowy z Unią, umożliwiającą jego udział w programie, i które wypełnia wszystkie obowiązki określone w niniejszym rozporządzeniu w odniesieniu do państw członkowskich;
- 24) „podmiot prawny” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną utworzoną i uznaną za taką na mocy prawa krajowego, unijnego lub międzynarodowego, która posiada osobowość prawną i która – działając w swoim własnym imieniu – może wykonywać prawa i podlegać obowiązkom, albo podmiot nieposiadający osobowości prawnej zgodnie z art. [197 ust. 2 lit. c)] rozporządzenia finansowego;
- 25) „osoby o mniejszych szansach” oznaczają osoby zmagające się z trudnościami uniemożliwiającymi im skuteczny dostęp do możliwości oferowanych przez program z przyczyn ekonomicznych, społecznych, kulturowych, geograficznych lub zdrowotnych, ze względu na pochodzenie ze środowisk migracyjnych lub z powodu niepełnosprawności lub trudności w nauce;
- 26) „władza krajowa” oznacza organ odpowiedzialny na szczeblu krajowym za monitorowanie i nadzorowanie zarządzania programem w państwie członkowskim lub w państwie trzecim stowarzyszonym z programem;
- 27) „agencja narodowa” oznacza organ lub organy w państwie członkowskim lub państwie trzecim stowarzyszonym z programem, które są odpowiedzialne za zarządzanie realizacją programu na szczeblu krajowym. W danym państwie członkowskim lub państwie trzecim stowarzyszonym z programem może działać więcej niż jedna agencja narodowa.

Artykuł 3

Cele programu

1. Ogólnym celem programu jest wspieranie rozwoju edukacyjnego, zawodowego i osobistego w obszarze kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, w Europie i poza nią, co przyczyni się do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i spójności społecznej, jak również wzmocnienia tożsamości europejskiej. Jako taki program jest kluczowym instrumentem służącym budowie europejskiego obszaru edukacji, wspieraniu realizacji europejskiej współpracy strategicznej w dziedzinie kształcenia i szkolenia, wraz z programami sektorowymi będącymi jej podstawą, zacieśnieniu współpracy w dziedzinie polityki młodzieżowej w ramach

unijnej strategii na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 oraz rozwojowi europejskiego wymiaru sportu.

2. Program ma następujące cele szczegółowe:

- a) promowanie mobilności edukacyjnej, jak również współpracy, włączenia, doskonałości, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji i polityki w dziedzinie kształcenia i szkolenia;
- b) promowanie mobilności edukacyjnej w zakresie uczenia się pozaformalnego i aktywnego udziału osób młodych, jak również współpracy, włączenia, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji i polityki w dziedzinie młodzieży;
- c) promowanie mobilności edukacyjnej trenerów i pracowników sportowych, jak również współpracy, włączenia, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji sportowych i polityki w zakresie sportu.

3. Cele programu są realizowane za pomocą trzech następujących akcji kluczowych:

- a) mobilność edukacyjna („akcja kluczowa 1”);
- b) współpraca organizacji i instytucji („akcja kluczowa 2”); oraz
- c) wsparcie rozwoju polityki i współpracy („akcja kluczowa 3”).

Cele są również realizowane za pomocą działań „Jean Monnet”, jak określono w art. 7.

Opis działań wspieranych w ramach każdej akcji kluczowej znajduje się w rozdziale II (kształcenie i szkolenie), rozdziale III (młodzież) i rozdziale IV (sport).

ROZDZIAŁ II

KSZTAŁCENIE I SZKOLENIE

Artykuł 4

Akcja kluczowa 1 Mobilność edukacyjna

W dziedzinie kształcenia i szkolenia program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 1:

- a) mobilność studentów i kadry instytucji szkolnictwa wyższego;
- b) mobilność osób uczących się i kadry w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego;
- c) mobilność uczniów i kadry szkół;
- d) mobilność kadry organizacji kształcenia dorosłych;
- e) możliwości uczenia się języków obcych, w tym możliwości wspierające działania na rzecz mobilności.

Artykuł 5

Akcja kluczowa 2 Współpraca organizacji i instytucji

W dziedzinie kształcenia i szkolenia program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 2:

- a) partnerstwa na rzecz współpracy i wymiany praktyk, w tym partnerstwa na małą skalę w celu promowania szerszego i bardziej włączającego dostępu do programu;
- b) partnerstwa na rzecz doskonałości, w tym europejskie szkoły wyższe, centra doskonałości zawodowej i wspólne programy studiów magisterskich;
- c) partnerstwa na rzecz innowacji, aby wzmocnić zdolności innowacyjne Europy;
- d) platformy internetowe i narzędzia ułatwiające współpracę wirtualną, w tym usługi wspierające program eTwinning oraz ePlatformę na rzecz uczenia się dorosłych w Europie.

Artykuł 6

Akcja kluczowa 3 Wsparcie rozwoju polityki i współpracy

W dziedzinie kształcenia i szkolenia program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 3:

- a) opracowanie i wdrożenie programów unijnej polityki ogólnej i sektorowej w obszarze kształcenia i szkolenia, w tym przy wsparciu przez sieć Eurydice lub działania innych istotnych organizacji;
- b) wsparcie unijnych narzędzi i środków, które promują jakość, przejrzystość i uznawanie kompetencji, umiejętności i kwalifikacji⁴⁵;
- c) dialog merytoryczny i współpracę z kluczowymi zainteresowanymi stronami, w tym sieciami obejmującymi całą Unię, europejskimi organizacjami pozarządowymi i organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie kształcenia i szkolenia;
- d) środki przyczyniające się do jakościowej i włączającej realizacji programu;
- e) współpraca z innymi instrumentami Unii oraz wsparcie innych obszarów polityki unijnej;
- f) działania na rzecz rozpowszechniania i podnoszenia świadomości dotyczącej wyników i priorytetów polityki europejskiej, jak również samego programu.

⁴⁵

W szczególności jednolitych ram unijnych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji; europejskich ram kwalifikacji; europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym; europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym; europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów; europejskiego rejestru agencji ds. zapewniania jakości; Europejskiego Stowarzyszenia na Rzecz Zapewnienia Jakości w Szkolnictwie Wyższym; europejskiej sieci centrów informacyjnych w regionie europejskim i krajowych ośrodków ds. uznawalności akademickiej i informacji w Unii Europejskiej; oraz sieci Euroguidance.

Artykuł 7

Działania „Jean Monnet”

Program wspiera nauczanie, uczenie się, badania i dyskusje na temat integracji europejskiej za pomocą następujących działań:

- a) działanie „Jean Monnet” w dziedzinie kształcenia wyższego;
- b) działanie „Jean Monnet” w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia;
- c) wspieranie następujących instytucji realizujących cel o znaczeniu ogólnoeuropejskim: Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego we Florencji, w tym Szkoły Międzynarodowych Systemów Rządzenia; Kolegium Europejskiego (w Brugii i w Natolinie); Europejskiego Instytutu Administracji Publicznej w Maastricht; Akademii Prawa Europejskiego w Trewirze; Europejskiej Agencji ds. Specjalnych Potrzeb i Edukacji Włączającej w Odense oraz Międzynarodowego Centrum Kształcenia Europejskiego w Nicei.

ROZDZIAŁ III

MŁODZIEŻ

Artykuł 8

Akcja kluczowa 1 Mobilność edukacyjna

W dziedzinie młodzieży program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 1:

- a) mobilność osób młodych;
- b) działania zakładające uczestnictwo młodzieży;
- c) działania w ramach DiscoverEU;
- d) mobilność osób pracujących z młodzieżą.

Artykuł 9

Akcja kluczowa 2 Współpraca organizacji i instytucji

W dziedzinie młodzieży program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 2:

- a) partnerstwa na rzecz współpracy i wymiany praktyk, w tym partnerstwa na małą skalę w celu promowania szerszego i bardziej włączającego dostępu do programu;
- b) partnerstwa na rzecz innowacji, aby wzmocnić zdolności innowacyjne Europy;
- c) platformy internetowe i narzędzia ułatwiające współpracę wirtualną.

Artykuł 10

Akcja kluczowa 3 Wsparcie rozwoju polityki i współpracy

W dziedzinie młodzieży program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 3:

- a) opracowanie i wdrożenie programu unijnej polityki młodzieżowej, ze wsparciem serwisu internetowego Youth Wiki;
- b) unijne narzędzia i środki, które promują jakość, przejrzystość i uznawanie kompetencji i umiejętności, w szczególności za pomocą instrumentu Youthpass;
- c) dialog merytoryczny i współpraca z istotnymi kluczowymi zainteresowanymi stronami, w tym sieciami obejmującymi całą Unię, europejskimi organizacjami pozarządowymi i organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie młodzieży, dialog UE z młodzieżą, jak również wsparcie Europejskiego Forum Młodzieży;
- d) środki przyczyniające się do jakościowej i włączającej realizacji programu;
- e) współpraca z innymi instrumentami Unii oraz wsparcie innych obszarów polityki unijnej;
- f) działania na rzecz rozpowszechniania i podnoszenia świadomości dotyczącej wyników i priorytetów polityki europejskiej, jak również samego programu.

ROZDZIAŁ IV

SPORT

Artykuł 11

Akcja kluczowa 1 Mobilność edukacyjna

W dziedzinie sportu program wspiera, w ramach akcji kluczowej 1, mobilność trenerów i pracowników sportowych.

Artykuł 12

Akcja kluczowa 2 Współpraca organizacji i instytucji

W dziedzinie sportu program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 2:

- a) partnerstwa na rzecz współpracy i wymiany praktyk, w tym partnerstwa na małą skalę w celu promowania szerszego i bardziej włączającego dostępu do programu;
- b) niekomercyjne wydarzenia sportowe mające na celu dalszy rozwój europejskiego wymiaru sportu.

Artykuł 13

Akcja kluczowa 3 Wsparcie rozwoju polityki i współpracy

W dziedzinie sportu program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 3:

- a) opracowanie i wdrożenie programu unijnej polityki dotyczącej sportu i aktywności fizycznej;
- b) dialog merytoryczny i współpraca z istotnymi kluczowymi zainteresowanymi stronami, w tym europejskimi organizacjami pozarządowymi i organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie sportu;
- c) działania na rzecz rozpowszechniania i podnoszenia świadomości dotyczącej wyników i priorytetów polityki europejskiej i samego programu, w tym przyznawanie nagród i wyróżnień sportowych.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY FINANSOWE

Artykuł 14

Budżet

- 1. Pula środków finansowych na realizację programu na lata 2021–2027 wynosi 30 000 000 000 EUR w cenach bieżących.
- 2. Program jest realizowany z uwzględnieniem następującego orientacyjnego podziału środków:
 - a) 24 940 000 000 EUR na działania w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w tym:
 - 1) co najmniej 8 640 000 000 EUR należy przeznaczyć na działania w dziedzinie szkolnictwa wyższego, o których mowa w art. 4 lit. a) i art. 5 lit. a);
 - 2) co najmniej 5 230 000 000 EUR na działania w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego, o których mowa w art. 4 lit. b) i art. 5 lit. a);
 - 3) co najmniej 3 790 000 000 EUR na działania w dziedzinie edukacji szkolnej, o których mowa w art. 4 lit. c) i art. 5 lit. a);
 - 4) co najmniej 1 190 000 000 EUR na działania w dziedzinie kształcenia dorosłych, o których to działaniach mowa w art. 4 lit. d) i art. 5 lit. a);
 - 5) 450 000 000 EUR na działania „Jean Monnet”, o których mowa w art. 7;
 - b) 3 100 000 000 EUR na działania w dziedzinie młodzieży, o których mowa w art. od 8 do 10;
 - c) 550 000 000 EUR na działania w dziedzinie sportu, o których mowa w art. od 11 do 13 oraz
 - d) co najmniej 960 000 000 EUR na wkład w koszty operacyjne agencji narodowych.

3. Oprócz puli środków finansowych wskazanej w ust. 1 w celu promowania międzynarodowego wymiaru programu udostępnia się dodatkowy wkład finansowy na podstawie rozporządzenia .../... [Instrument Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej]⁴⁶ i rozporządzenia .../... [IPA III]⁴⁷, aby wspierać działania realizowane i zarządzane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Wkład ten jest finansowany zgodnie z rozporządzeniami ustanawiającymi te instrumenty.
4. Kwota, o której mowa w ust. 1, może być wykorzystana na pomoc techniczną i administracyjną w ramach realizacji programu, taką jak działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrola, audyt i ocena, w tym na systemy informatyczne dla przedsiębiorstw.
5. Bez uszczerbku dla rozporządzenia finansowego wydatki na działania wynikające z projektów ujętych w pierwszym programie prac mogą być kwalifikowalne od dnia 1 stycznia 2021 r.
6. Środki przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego mogą, na ich wniosek, zostać przeniesione do programu. Komisja wykonuje te środki bezpośrednio zgodnie z [art. 62 ust. 1 lit. a)] rozporządzenia finansowego lub pośrednio zgodnie z [lit. c)] tego artykułu. W miarę możliwości środki te wykorzystuje się na rzecz danego państwa członkowskiego.

Artykuł 15

Formy finansowania unijnego i metody wykonywania

1. Program jest realizowany, w jednolity sposób, według metody zarządzania bezpośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym lub według metody zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. [61 ust. 1 lit. c)] rozporządzenia finansowego.
2. Program może zapewniać finansowanie w dowolnej formie przewidzianej w rozporządzeniu finansowym, w szczególności w postaci dotacji, nagród i zamówień.
3. Z wkładów na mechanizm wzajemnego ubezpieczenia można pokryć ryzyko związane z odzyskaniem środków należnych od beneficjentów i wkłady te uznaje się za wystarczającą gwarancję w ramach rozporządzenia finansowego. Zastosowanie mają przepisy przewidziane w [art. X] rozporządzenia X [rozporządzenie zastępujące rozporządzenie dotyczące funduszu gwarancyjnego].

ROZDZIAŁ VI

UDZIAŁ W PROGRAMIE

Artykuł 16

Państwa trzecie stowarzyszone z programem

1. W programie mogą uczestniczyć następujące państwa trzecie:

⁴⁶ [odniesienie].

⁴⁷ [odniesienie].

- a) członkowie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), zgodnie z warunkami określonymi w Porozumieniu o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
 - b) państwa przystępujące, kandydaci i potencjalni kandydaci, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami udziału tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;
 - c) państwa objęte europejską polityką sąsiedztwa, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami udziału tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;
 - d) inne państwa trzecie, zgodnie z warunkami określonymi w porozumieniu szczegółowym obejmującym kwestie uczestnictwa państwa trzeciego w dowolnym programie unijnym, o ile takie porozumienie:
 - zapewnia właściwą równowagę między wkładem państwa trzeciego uczestniczącego w programach Unii a osiąganymi przez nie korzyściami;
 - określa warunki uczestnictwa w tych programach, w tym obliczenie wkładów finansowych do poszczególnych programów i ich kosztów administracyjnych. Wkłady te stanowią dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. [21 ust. 5] rozporządzenia finansowego;
 - nie przyznaje państwu trzeciemu mocy decyzyjnej w odniesieniu do programu;
 - gwarantuje Unii prawo do zapewnienia należytego zarządzania finansami i ochrony swoich interesów finansowych.
2. Państwa, o których mowa w ust. 1, w pełni uczestniczą w programie jedynie w takim zakresie, w jakim wypełniają wszystkie obowiązki, które niniejsze rozporządzenie nakłada na państwa członkowskie.

Artykuł 17

Państwa trzecie niestowarzyszone z programem

Jeśli chodzi o działania, o których mowa w art. 4–6, art. 7 lit. a) i b) oraz art. 8–10, 12 i 13, w programie mogą uczestniczyć następujące państwa trzecie:

- a) państwa trzecie, o których mowa w art. 16 i które nie spełniają warunku określonego w ust. 2 tego artykułu;
- b) pozostałe państwa trzecie.

Artykuł 18

Zasady mające zastosowanie do zarządzania bezpośredniego i pośredniego

1. Program jest otwarty dla publicznych i prywatnych podmiotów prawnych działających w obszarze kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu.
2. Przy realizacji programu, między innymi w odniesieniu do wyboru uczestników i przyznawania dotacji, Komisja i państwa członkowskie zapewniają, aby dokładano starań w celu wspierania włączenia społecznego oraz zwiększenia możliwości dotarcia do osób o mniejszych szansach.
3. Zarówno w przypadku selekcji w ramach zarządzania bezpośredniego, jak i zarządzania pośredniego komisja oceniająca, o której mowa w art. [145 ust. 3 akapit trzeci] rozporządzenia finansowego, może składać się z ekspertów zewnętrznych.
4. Organy publiczne, a także instytucje i organizacje prowadzące działalność w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, które w ciągu ostatnich dwóch lat otrzymały ponad 50 % rocznego dochodu ze środków publicznych, uznaje się za posiadające niezbędną zdolność finansową, zawodową i administracyjną do prowadzenia działań w ramach programu. Nie wymaga się od nich przedstawienia dalszych dokumentów w celu wykazania tej zdolności.
5. Aby poprawić dostęp do programu dla osób o mniejszych szansach i zapewnić sprawną realizację programu, Komisja może dostosować, na podstawie obiektywnych kryteriów, dotacje na wsparcie działań na rzecz mobilności podejmowanych w ramach programu, bądź może upoważnić agencje narodowe, o których mowa w art. 23, do dokonania takiego dostosowania.
6. Komisja może ogłaszać zaproszenia do składania wniosków wspólnie z państwami trzecimi niestowarzyszonymi z programem lub ich organizacjami i agencjami w celu finansowania projektów w oparciu o środki łączone. Projekty te mogą być oceniane i wybierane poprzez wspólne procedury oceny i wyboru, które zostaną uzgodnione przez zaangażowane organizacje lub agencje finansujące zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu finansowym.

ROZDZIAŁ VII

PROGRAMOWANIE, MONITOROWANIE I OCENA

Artykuł 19

Program prac

Program jest realizowany w ramach programów prac, o których mowa w art. [108] rozporządzenia finansowego. Ponadto w programie prac wskazane są kwoty przydzielone na każde działanie oraz sposób alokacji między państwa członkowskie i państwa trzecie stowarzyszone z programem środków na działania, które mają być zarządzane za pośrednictwem agencji narodowych. Program prac jest przyjmowany przez Komisję w drodze aktu wykonawczego. Akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 31.

Artykuł 20

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Wskaźniki, które należy przedstawić w sprawozdaniu z postępów w realizacji programu w osiąganiu celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3, określono w załączniku.
2. Aby zapewnić skuteczną ocenę programu pod względem realizacji jego celów, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 30 w celu zmiany załącznika przez dostosowanie lub uzupełnienie zawartych w nim wskaźników, jeżeli zostanie to uznane za konieczne, oraz w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące ustanowienia ram monitorowania i oceny.
3. System sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia wydajne, skuteczne i terminowe gromadzenie – na potrzeby monitorowania realizacji i oceny programu – danych na odpowiednim poziomie szczegółowości przez beneficjentów środków unijnych w rozumieniu art. [2 ust. 5] rozporządzenia finansowego. W tym celu na beneficjentów środków unijnych oraz państwa członkowskie nakłada się proporcjonalne wymogi dotyczące sprawozdawczości.

Artykuł 21

Ocena

1. Oceny przeprowadza się w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym.
2. Ocena śródkresowa programu przeprowadzana jest z chwilą, gdy dostępne są wystarczające informacje na temat realizacji programu, jednak nie później niż w ciągu czterech lat od rozpoczęcia realizacji programu. Ocenie tej towarzyszy również ocena końcowa poprzedniego programu.
3. Bez uszczerbku dla wymogów określonych w rozdziale IX i obowiązków agencji narodowych, o których mowa w art. 24, państwa członkowskie przedstawia Komisji, do dnia 30 kwietnia 2024 r., sprawozdanie z realizacji programu i jego wpływu na ich odpowiednich terytoriach.
4. Po zakończeniu realizacji programu, lecz nie później niż cztery lata po upływie okresu określonego w art. 1, Komisja przeprowadza ocenę końcową programu.
5. Komisja przekazuje wnioski z tych ocen, opatrzone własnymi komentarzami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

ROZDZIAŁ VIII

INFORMACJA, KOMUNIKACJA I ROZPOWSZECHNIANIE

Artykuł 22

Informacja, komunikacja i rozpowszechnianie

1. Agencje narodowe, o których mowa w art. 24, opracowują spójną strategię dotyczącą skutecznego informowania, jak również rozpowszechniania i wykorzystywania wyników działań wspieranych w ramach akcji, którymi zarządzają w ramach programu, oraz wspomagają Komisję w wypełnianiu ogólnego zadania dotyczącego rozpowszechniania informacji na temat programu, w tym informacji w odniesieniu do akcji i działań, którymi zarządza się na poziomie krajowym i unijnym, oraz jego wyników, a także informują zainteresowane grupy docelowe o akcjach i działaniach podejmowanych w ich państwie.
2. Odbiorcy finansowania unijnego uznają pochodzenie i zapewniają eksponowanie finansowania unijnego, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej.
3. Podmioty prawne w sektorach objętych programem stosują nazwę „Erasmus” do celów komunikowania i rozpowszechniania informacji związanych z programem.
4. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z programem, jego działaniami i rezultatami. Zasoby finansowe przydzielone na program przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z celami, o których mowa w art. 3.

ROZDZIAŁ IX

SYSTEM ZARZĄDZANIA I AUDYTU

Artykuł 23

Władza krajowa

1. W terminie [...] r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o osobie lub osobach prawnie upoważnionych do działania w ich imieniu jako władza krajowa na użytek niniejszego rozporządzenia, przekazując formalne powiadomienie za pośrednictwem swojego stałego przedstawicielstwa. W przypadku zmiany władzy krajowej w trakcie realizacji programu państwo członkowskie niezwłocznie powiadamia o tym Komisję zgodnie z tą samą procedurą.
2. Państwa członkowskie podejmują wszystkie konieczne i właściwe działania w celu usunięcia barier prawnych i administracyjnych utrudniających prawidłowe funkcjonowanie programu, w tym w miarę możliwości środki mające na celu rozwiązanie kwestii powodujących trudności w otrzymywaniu wiz.
3. W terminie [...] r. władza krajowa wyznacza co najmniej jedną agencję narodową. W przypadku gdy istnieje więcej niż jedna agencja narodowa, państwa członkowskie

wprowadzają odpowiedni mechanizm w celu skoordynowania zarządzania realizacją programu na szczeblu krajowym, w szczególności z myślą o zapewnieniu spójnej i efektywnej kosztowo realizacji programu oraz skutecznego kontaktu z Komisją w tym zakresie, a także aby ułatwić ewentualne przesunięcie środków między agencjami, umożliwiając tym samym elastyczność i lepsze wykorzystywanie środków przydzielonych państwom członkowskim. Każde państwo członkowskie określa sposób organizacji stosunków między władzą krajową a agencją narodową, w tym takie zadania jak opracowywanie programu pracy agencji narodowej.

Władza krajowa przedstawia Komisji odpowiednią ocenę zgodności *ex ante*, z której wynika, że agencja narodowa spełnia wymogi art. [58 ust. 1] lit. c) ppkt (v) i (vi) i art. [60 ust. 1, 2 i 3] rozporządzenia finansowego, a także wymogi Unii w zakresie wewnętrznych standardów kontroli dotyczących agencji narodowych, jak również że przestrzega ona zasad zarządzania środkami programu przeznaczonymi na dotacje.

4. Władza krajowa wyznacza niezależny podmiot audytowy, o którym mowa w art. 26.
5. Władza krajowa przeprowadza ocenę zgodności *ex ante* na podstawie własnych kontroli i audytów lub na podstawie kontroli i audytów przeprowadzonych przez niezależny podmiot audytowy, o którym mowa w art. 26. W przypadku gdy na użytek programu wyznaczono tę samą agencję narodową, którą wyznaczono na użytek poprzedniego programu, zakres oceny zgodności *ex ante* ogranicza się do wymogów, które są nowe i szczególne dla programu.
6. W przypadku odrzucenia przez Komisję wyznaczonej agencji narodowej na podstawie analizy oceny zgodności *ex ante*, lub gdy agencja narodowa nie spełnia minimalnych wymogów określonych przez Komisję, władza krajowa zapewnia podjęcie niezbędnych działań naprawczych, aby agencja narodowa spełniła minimalne wymogi, lub wyznacza inny podmiot jako agencję narodową.
7. Władza krajowa monitoruje i nadzoruje zarządzanie programem na poziomie krajowym. W odpowiednim terminie przed podjęciem jakiejkolwiek decyzji, która może mieć znaczący wpływ na zarządzanie programem, w szczególności w odniesieniu do agencji narodowej, władza krajowa informuje o tym Komisję i konsultuje się z nią.
8. Władza krajowa zapewnia odpowiednie współfinansowanie działań agencji narodowej, aby zapewnić zgodność zarządzania programem z mającymi zastosowanie przepisami Unii.
9. Na podstawie corocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej, niezależnej opinii z audytu tej deklaracji i analizy Komisji dotyczącej zgodności i funkcjonowania danej agencji narodowej, władza krajowa przekazuje Komisji każdego roku informacje o swoich działaniach w zakresie monitorowania i nadzoru realizacji programu.
10. Władza krajowa odpowiada za właściwe zarządzanie unijnymi środkami przekazywanymi przez Komisję agencji narodowej w ramach programu.
11. W przypadku nieprawidłowości, zaniedbania lub nadużycia finansowego ze strony agencji narodowej, jakichkolwiek poważnych braków lub gorszej od spodziewanej realizacji celów ze strony agencji narodowej, w przypadku gdy prowadzi to do roszczeń ze strony Komisji wobec agencji narodowej, władza krajowa ponosi odpowiedzialność za zwrot Komisji środków, które nie zostały odzyskane.
12. W okolicznościach, o których mowa w ust. 11, władza krajowa może odwołać mandat agencji narodowej z własnej inicjatywy lub na wniosek Komisji. Jeżeli

władza krajowa zamierza odwołać ten mandat z jakiegokolwiek innego uzasadnionego powodu, powiadamia Komisję o odwołaniu w terminie co najmniej sześciu miesięcy przed przewidywaną datą zakończenia mandatu agencji narodowej. W takich przypadkach władza krajowa i Komisja formalnie uzgadniają szczegółowe i określone w czasie środki przejściowe.

13. W przypadku odwołania władza krajowa przeprowadza niezbędne kontrole unijnych środków powierzonych agencji narodowej, której mandat został odwołany, oraz zapewnia niezakłócone przekazanie nowej agencji narodowej tych środków oraz wszystkich dokumentów i narzędzi zarządzania wymaganych do zarządzania programem. Władza krajowa udziela agencji narodowej, której mandat został odwołany, niezbędnego wsparcia finansowego, aby mogła ona dalej wykonywać swoje zobowiązania umowne względem beneficjentów programu i Komisji do czasu przekazania tych zobowiązań nowej agencji narodowej.
14. Na wniosek Komisji władza krajowa wyznacza instytucje lub organizacje, lub rodzaje takich instytucji lub organizacji, które można uznać za kwalifikujące się do uczestnictwa w konkretnych działaniach w ramach programu na danym terytorium.

Artykuł 24

Agencja narodowa

1. Agencja narodowa:
 - a) posiada osobowość prawną lub stanowi część podmiotu posiadającego osobowość prawną i podlega prawu danego państwa członkowskiego; ministerstwo nie może zostać wyznaczone jako agencja narodowa;
 - b) posiada odpowiednie zdolności w zakresie zarządzania, odpowiedni personel i odpowiednią infrastrukturę, aby wypełniać swoje zadania w sposób zadowalający, zapewniając skuteczne i efektywne zarządzanie programem oraz należyte zarządzanie środkami unijnymi;
 - c) dysponuje środkami operacyjnymi i prawnymi umożliwiającymi stosowanie określonych na poziomie Unii przepisów dotyczących zarządzania administracyjnego, w zakresie umów i finansowego;
 - d) oferuje odpowiednie gwarancje finansowe, najlepiej udzielone przez organ publiczny, odpowiadające wysokości środków unijnych, jakimi ma zarządzać;
 - e) zostaje wyznaczona na czas trwania programu.
2. Agencja narodowa jest odpowiedzialna za zarządzanie wszystkimi etapami realizacji projektu w przypadku działań opisanych w programie prac, o którym mowa w art. [19], zgodnie z [art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (v) i (vi)] rozporządzenia finansowego.
3. Agencja narodowa udziela dofinansowania beneficjentom w rozumieniu art. [2 ust. 5] rozporządzenia finansowego na podstawie umowy o udzielenie dotacji, zgodnie z postanowieniem Komisji w odniesieniu do danego działania w ramach programu.
4. Agencja narodowa składa corocznie sprawozdania Komisji oraz swojej władzy krajowej zgodnie z art. [60 ust. 5] rozporządzenia finansowego. Agencja narodowa odpowiada za wprowadzanie w życie uwag Komisji sformułowanych po przeprowadzeniu analizy rocznej deklaracji zarządczej oraz opinii z niezależnego audytu tej deklaracji.

5. Agencja narodowa nie może zlecać osobie trzeciej jakiegokolwiek powierzonego jej zadania w ramach programu ani wykonania budżetu bez uprzedniej pisemnej zgody władzy krajowej i Komisji. Agencja narodowa ponosi wyłączną odpowiedzialność za zadania zlecone osobie trzeciej.
6. W przypadku odwołania mandatu agencji narodowej, pozostaje ona prawnie odpowiedzialna za wypełnianie swoich zobowiązań umownych wobec beneficjentów programu oraz Komisji do czasu przekazania tych zobowiązań nowej agencji narodowej.
7. Agencja narodowa jest odpowiedzialna za zarządzanie umowami finansowymi dotyczącymi poprzedniego programu, które nadal obowiązują na początku programu, oraz za zakończenie tych umów.

Artykuł 25

Komisja Europejska

1. Na podstawie wymogów dotyczących zgodności dla agencji narodowych, o których mowa w art. 23 ust. 3, Komisja przeprowadza przegląd krajowych systemów zarządzania i kontroli, w szczególności w oparciu o ocenę zgodności *ex ante* dostarczoną przez władzę krajową, roczną deklarację zarządczą agencji narodowej oraz opinię niezależnego podmiotu audytowego na ten temat, z należytym uwzględnieniem informacji przekazywanych corocznie przez władzę krajową na temat prowadzonych przez nią działań z zakresu monitorowania programu i nadzoru nad nim.
2. W terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania od władzy krajowej oceny zgodności *ex ante*, o której mowa w art. 23 ust. 3, Komisja zatwierdza, zatwierdza warunkowo lub odrzuca wyznaczenie agencji narodowej. Komisja nie zawiera umowy z agencją narodową do czasu zatwierdzenia oceny zgodności *ex ante*. W przypadku zatwierdzenia warunkowego Komisja może zastosować proporcjonalne środki ostrożności w związku ze swoją umową z agencją narodową.
3. Komisja co roku udostępnia agencji narodowej następujące środki programu:
 - a) środki na dotacje w danym państwie członkowskim przeznaczone na działania w ramach programu, zarządzanie którymi zostało powierzone agencji narodowej;
 - b) wkład finansowy na wsparcie zadań agencji narodowej w zakresie zarządzania programem, którego wysokość zostaje ustalona na podstawie kwoty unijnych środków na dotacje, które zostały powierzone agencji narodowej;
 - c) w stosownych przypadkach dodatkowe środki na działania na podstawie art. 6 lit. d) i art. 10 lit. d).
4. Komisja określa wymogi dotyczące programu pracy agencji narodowej. Komisja nie udostępnia środków programu agencji narodowej do czasu formalnego zatwierdzenia przez Komisję programu pracy agencji narodowej.
5. Po przeprowadzeniu oceny rocznej deklaracji zarządczej oraz opinii niezależnego podmiotu audytowego na ten temat Komisja przekazuje swoją opinię i uwagi na ten temat agencji narodowej i władzy krajowej.
6. W przypadku gdy Komisja nie może zatwierdzić rocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej lub opinii niezależnego podmiotu audytowego na ten temat, lub

jeśli agencja narodowa nie realizuje w sposób zadowalający uwag Komisji, Komisja może wdrożyć wszelkie środki ostrożności oraz środki naprawcze niezbędne do zabezpieczenia interesów finansowych Unii zgodnie z art. [60 ust. 4] rozporządzenia finansowego.

7. Organizowane są regularne spotkania z siecią agencji narodowych, aby zapewnić spójną realizację programu we wszystkich państwach członkowskich i wszystkich państwach trzecich, o których mowa w art. 17.

Artykuł 26

Niezależny podmiot audytowy

1. Niezależny podmiot audytowy wydaje opinię z audytu rocznej deklaracji zarządczej, o której mowa w [60 ust. 5] rozporządzenia finansowego. Audyt ten stanowi podstawę ogólnej pewności zgodnie z art. [123] rozporządzenia finansowego.
2. Niezależny podmiot audytowy:
 - a) posiada niezbędne kompetencje zawodowe do przeprowadzania audytów w sektorze publicznym;
 - b) zapewnia, aby audyty były prowadzone z uwzględnieniem międzynarodowych standardów audytu;
 - c) nie może mieć konfliktu interesów w odniesieniu do podmiotu prawnego, którego część stanowi agencja narodowa. W szczególności jest on funkcjonalnie niezależny od podmiotu prawnego, którego część stanowi agencja narodowa.
3. Niezależny podmiot audytowy zapewnia Komisji i jej przedstawicielom oraz Trybunałowi Obrachunkowemu pełny dostęp do wszystkich dokumentów i sprawozdań na poparcie swojej opinii z audytu rocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej.

ROZDZIAŁ X

SYSTEM KONTROLI

Artykuł 27

Zasady systemu kontroli

1. Komisja wprowadza odpowiednie środki zapewniające ochronę interesów finansowych Unii w trakcie realizacji akcji finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, poprzez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym bezprawnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, poprzez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych oraz, w stosownych przypadkach, poprzez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary.
2. Komisja jest odpowiedzialna za kontrole nadzorcze akcji i działań w ramach programu, którymi zarządzają agencje narodowe. Komisja określa zbiór

minimalnych wymogów dotyczących kontroli przeprowadzanych przez agencję narodową oraz niezależny podmiot audytowy.

3. Agencja narodowa jest odpowiedzialna za podstawowe kontrole beneficjentów dotacji na akcje w ramach programu, o których mowa w art. 24 ust. 2. Kontrole te muszą dawać wystarczającą pewność, że przyznane dotacje są wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem i mającymi zastosowanie przepisami unijnymi.
4. W odniesieniu do środków programu, które są przekazywane agencjom narodowym, Komisja zapewnia odpowiednią koordynację swoich kontroli z władzami krajowymi i agencjami narodowymi w oparciu o zasadę pojedynczego audytu oraz analizę opartą na ocenie ryzyka. Niniejszy przepis nie ma zastosowania do dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

Artykuł 28

Ochrona interesów finansowych Unii

W przypadku gdy państwo trzecie uczestniczy w programie na podstawie decyzji wydanej na mocy umowy międzynarodowej lub innego instrumentu prawnego, państwo trzecie przyznaje właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu uprawnienia i prawa dostępu niezbędne do kompleksowego wykonywania ich odpowiednich kompetencji. W przypadku Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych takie prawa obejmują prawa do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013.

ROZDZIAŁ XI

KOMPLEMENTARNOŚĆ

Artykuł 29

Komplementarność wobec innych polityk, programów i funduszy Unii

1. Program jest realizowany w taki sposób, aby zapewnić jego ogólną spójność z innymi stosownymi politykami, programami i funduszami unijnymi – w szczególności dotyczącymi kształcenia i szkolenia, kultury i mediów, młodzieży i solidarności, zatrudnienia i włączenia społecznego, badań naukowych i innowacji, przemysłu i przedsiębiorstw, polityki cyfrowej, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, środowiska i klimatu, spójności, polityki regionalnej, migracji, bezpieczeństwa oraz współpracy międzynarodowej i rozwoju – oraz komplementarność wobec tych polityk, programów i funduszy unijnych.
2. Działanie, które otrzymało wkład w ramach programu, może również otrzymać wkład z dowolnego programu unijnego, pod warunkiem że wkład z obu programów nie pokrywa tych samych kosztów.
3. W przypadku gdy program i europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, o których mowa w art. 1 rozporządzenia (UE) XX [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów], zapewniają wspólnie wsparcie finansowe na rzecz jednego działania, działanie to jest realizowane zgodnie z przepisami ustanowionymi

w niniejszym rozporządzeniu, w tym zgodnie z przepisami dotyczącymi odzyskiwania nienależnie wypłaconych kwot.

4. Działania kwalifikujące się do programu, które zostały ocenione w zaproszeniu do składania wniosków w ramach programu i które spełniają minimalne wymagania jakościowe tego zaproszenia do składania wniosków, lecz nie otrzymują finansowania ze względu na ograniczenia budżetowe, mogą być wyznaczone do finansowania z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. W tym przypadku zastosowanie mają stopy współfinansowania i zasady kwalifikowalności w oparciu o niniejsze rozporządzenie. Działania te są realizowane przez instytucję zarządzającą, o której mowa w art. [65] rozporządzenia (UE) nr XX [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów], zgodnie z zasadami określonymi w tym rozporządzeniu i w rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy, w tym z zasadami dotyczącymi korekt finansowych.

ROZDZIAŁ XII

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 30

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 20, powierza się Komisji do dnia 31 grudnia 2028 r.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 20, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty zgodnie z art. 20 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 31

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. Komitet może zbierać się w szczególnym składzie, aby rozstrzygać kwestie sektorowe. W stosownych przypadkach, zgodnie z jego regulaminem oraz w sposób doraźny, eksperci zewnętrzni, w tym przedstawiciele partnerów społecznych, mogą być zapraszani do uczestnictwa w jego posiedzeniach w roli obserwatorów.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 32

Uchylenie

Rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.

Artykuł 33

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację działań rozpoczętych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1288/2013, które nadal stosuje się do danych działań aż do ich zamknięcia.
2. Z puli środków finansowych przeznaczonych na program można również pokrywać wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia między programem a środkami przyjętymi na mocy rozporządzenia (UE) nr 1288/2013.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. [130 ust. 2] rozporządzenia finansowego i w należycie uzasadnionych przypadkach Komisja może uznać za koszty bezpośrednio związane z realizacją działań objętych wsparciem i poniesione w trakcie pierwszych sześciu miesięcy 2021 r. za kwalifikujące się do finansowania od dnia 1 stycznia 2021 r., nawet jeśli zostały one poniesione przez beneficjenta przed złożeniem wniosku o dotację.
4. W razie potrzeby w budżecie obejmującym okres po 2027 r. mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 14 ust. 5, aby umożliwić zarządzanie akcjami i działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia [31 grudnia 2027] r.
5. Państwa członkowskie zapewniają, na poziomie krajowym, niezakłócone przejście od akcji realizowanych w kontekście programu „Erasmus+” (2014–2020) do akcji podejmowanych w ramach niniejszego programu.

Artykuł 34

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie [...] [dwudziestego] dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

- 1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy
- 1.2. Obszary polityki, których dotyczy wnioski/inicjatywa (*klaster programów*)
- 1.3. Charakter wniosku/inicjatywy
- 1.4. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy
- 1.5. Okres trwania wniosku/inicjatywy i jego wpływ finansowy
- 1.6. Planowane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

- 2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości
- 2.2. System zarządzania i kontroli
- 2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

- 3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ
- 3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki
 - 3.2.1. *Synteza szacunkowego wpływu na wydatki*
 - 3.2.2. *Szacunkowy wpływ na środki administracyjne*
 - 3.2.3. *Udział osób trzecich w finansowaniu*
- 3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego „Erasmus”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1288/2013

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa (klaster programów)

7. Inwestowanie w ludzi, spójność społeczna i wartości
--

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

☒ nowego działania

☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego⁴⁸

☐ przedłużenia bieżącego działania

☐ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.4.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

W perspektywie krótko- i długoterminowej program ma na celu wspieranie możliwości mobilności edukacyjnej, która przyczynia się rozwoju osobistego, edukacyjnego, obywatelskiego i zawodowego osób. Program będzie również wspierać współpracę między zainteresowanymi stronami na poziomie organizacyjnym i strategicznym, w celu promowania włączenia, doskonałości, kreatywności i innowacji w dziedzinie edukacji, kształcenia, młodzieży i sportu.

Z zastrzeżeniem wejścia w życie aktu podstawowego, planuje się wdrażanie programu od dnia 1 stycznia 2021 r. przez okres siedmiu lat.

1.4.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej*

Chociaż odpowiedzialność za treści i organizację polityki w odnośnych dziedzinach pozostaje w gestii państw członkowskich, program ma na celu pobudzenie transnarodowej i międzynarodowej mobilności oraz projektów współpracy, jak również wspieranie rozwoju polityki o wymiarze europejskim.

Cele tej inicjatywy nie mogą zostać osiągnięte w odpowiedni i wystarczający sposób przez państwa członkowskie ze względu na transnarodowy charakter, duże rozmiary oraz szeroki zasięg geograficzny mobilności edukacyjnej i finansowanych działań współpracy, ich wpływ na dostęp do mobilności edukacyjnej i szerzej ujmując – na integrację europejską, a także wzmocniony wymiar międzynarodowy. Jak wynika z oceny śródkresowej programu Erasmus+, pojedyncze inicjatywy instytucji edukacyjnych lub państw członkowskich, choć uznawane za skuteczne i przynoszące korzyści na poziomie krajowym, mają niewystarczającą skalę i wymiar i nie wywierają skutków ogólnoeuropejskich. Działania unijne pozwalają na wzmocnienie masy krytycznej i przewyższenie ogólnoeuropejskich wyzwań w odnośnych dziedzinach. Jeśli chodzi o zakres stosowania, łączny zasięg dla poszczególnych państw

⁴⁸

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

i zasięg międzysektorowy pozostaje ograniczony w porównaniu z obecnym programem Erasmus+.

Podczas oceny śródkresowej programu Erasmus+ stwierdzono, że gdyby program nie istniał, mobilność osób uczących się i pracowników, jak również współpraca europejska w sektorach objętych programem, byłyby znacznie mniejsze. Najważniejsza unijna wartość dodana, którą podkreślono w ocenie w odniesieniu do działań współpracy, to zyski pod względem jakości, innowacji, profesjonalizacji i umiędzynarodowienia dla uczestniczących organizacji, jak również wyższy poziom współpracy międzysektorowej oraz lepsza równowaga geograficzna dzięki większej integracji niewielkich państw i państw Europy Środkowo-Wschodniej. Ocena ujawniła również, że program czynnie buduje pozytywne nastawienie wobec Unii Europejskiej⁴⁹, a także przyczynia się do tworzenia europejskiej tożsamości, przekrojowo we wszystkich finansowanych działaniach. W ocenie podkreślono również korzyści rozwijających się działań ukierunkowanych konkretnie na podnoszenie wiedzy o Unii Europejskiej i polepszanie jej znajomości, w szczególności wśród osób młodych, uczniów szkół oraz osób podejmujących kształcenie i szkolenie zawodowe.

Unijna wartość dodana wynika również z łącznego wpływu działań programu na stymulowanie gromadzenia wiedzy fachowej w Europie, zwłaszcza w pewnych sektorach kluczowych dla przyszłości, co wzmacnia konkurencyjność i zdolności innowacyjne UE. Transnarodowy i międzynarodowy wymiar wspieranych działań pielęgnuje talenty i tworzy powiązania w sektorach, które wymagają wysokiego stopnia umiędzynarodowienia. Program przyczyni się do zwiększenia liczby wysoko wykwalifikowanych specjalistów, którzy skorzystali z wyjazdu za granicę i poszerzyli swoje umiejętności techniczne i przekrojowe. Unijną wartością dodaną będzie ukształtowanie nowego pokolenia kreatywnych i innowacyjnych obywateli Europy oraz przyczynienie się do powstania faktycznego europejskiego sposobu myślenia. Transnarodowy wymiar europejski spowoduje tworzenie powiązań w sektorach, które wymagają wysokiego stopnia umiędzynarodowienia. Wsparcie innowacji na szczeblu unijnym będzie również promowało współoddziaływanie pomiędzy poszczególnymi krajami, pomagając państwom członkowskim w osiągnięciu w podobnym tempie postępów w zakresie modernizacji i innowacyjności ich systemów i polityki. Program przyczyni się również, zarówno bezpośrednio jak i pośrednio, do wykorzystywania szans i stawiania czoła wyzwaniom, przed którymi stoją obecnie organizacje, instytucje, jak również systemy i strategie związane z rozwojem osobistym, społeczno-edukacyjnym i zawodowym obywateli, poprzez zapewnienie obywatelom edukacji, kształcenia, działań młodzieżowych i sportowych o wysokiej jakości, innowacyjnych i sprzyjających włączeniu społecznemu. Program będzie również obejmować działanie, które będzie stworzone specjalnie po to, aby rozszerzyć dostęp do programu dla mniejszych podmiotów, i które będzie wspierać elastyczne formy (zasadniczo działania transnarodowe, a w wyjątkowych przypadkach krajowe o mocnym wymiarze europejskim, takie jak działania dotyczące szczególnego zagadnienia europejskiego lub priorytetu politycznego). Pozwoli to organizacjom o mniejszych zdolnościach organizacyjnych oraz uczestnikom nieposiadającym doświadczeń we współpracy transnarodowej lub posiadającym niewielkie doświadczenie w tym zakresie, takim jak organizacje lokalne i nowe podmioty, na skorzystanie po raz pierwszy z finansowania unijnego i uzyskania wiedzy przydatnej do przyszłych transnarodowych działań współpracy.

⁴⁹ Pozytywne powiązanie pomiędzy udziałem w programie a poczuciem przynależności do Unii Europejskiej jest widoczne we wszystkich sektorach i wszystkich formach uczestnictwa. Osoby uczące się, które bezpośrednio skorzystały z programu Erasmus+, 19 % częściej czuły się Europejczykami i 6 % częściej miały pozytywne nastawienie do Unii – źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny śródkresowej programu Erasmus+.

1.4.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

W przeprowadzonej niedawno ocenie śródkresowej programu Erasmus+⁵⁰ przeanalizowano postępy w realizacji programu Erasmus+ w latach 2014–2016 we wszystkich państwach uczestniczących, jak również zbadano długoterminowe skutki siedmiu poprzednich programów obejmujących lata 2007–2013 (ocena *ex post*), w tym w krajach partnerskich. W ocenie stwierdzono, że program Erasmus+ i siedem poprzednich programów charakteryzowała wysoka adekwatność, skuteczność i efektywność. Ogólnie program jest wysoko ceniony przez szerokie grono zainteresowanych stron jak również przez opinię publiczną, posiada silną markę, jest rozpoznawalny znacznie poza grupą bezpośrednich beneficjentów oraz uważany za sztandarowe unijne działanie. Ocena śródkresowa wykazała również, że program przyczynia się do budowania spójniejszej Unii Europejskiej i że skutecznie działa na rzecz pobudzania innowacyjności wśród organizacji, które w nim uczestniczą. Erasmus+ dowiódł również, że ma istotne znaczenie dla zasięgu światowych działań Unii, zwłaszcza dzięki ułatwianiu współpracy między Europą a krajami partnerskimi.

Istnieją solidne dowody świadczące o skuteczności programu na różnych szczeblach tj. w odniesieniu do osób młodych i pracowników korzystających z programu, jak również na poziomie organizacji i systemów. Program wykazuje zdolność do adaptacji i do rozszerzania na nowe grupy docelowe, jak również do ciągłej poprawy swoich mechanizmów realizacji celów. Dzięki Erasmus+ udało się częściowo ograniczyć obciążenia administracyjne dla osób zainteresowanych i beneficjentów – dzięki zwiększeniu cyfryzacji i wprowadzeniu przyspieszonych procedur przyznawania dotacji. Zmniejszone obciążenie administracyjne wzmocniło pozafinansowe wyniki wspieranych projektów, ponieważ beneficjenci mogli skoncentrować się w większym stopniu na treści swojego projektu. W ocenie stwierdzono również, że przekształcenie poprzednich programów w jeden zintegrowany program wzmocniło jego spójność pod względem dostosowania rodzajów finansowanych działań do logiki interwencji programu, poprawiło jego skuteczność oraz uprościło jego strukturę do trzech akcji kluczowych. Zainteresowane podmioty opowiadają się za utrzymaniem stanu obecnego lub za stopniowym wprowadzaniem zmian w przyszłości.

W ocenie zawarto następujące zalecenia w odniesieniu do przyszłego programu:

- należy wzmocnić włączający charakter (zarówno dla osób fizycznych jak i dla organizacji) w odniesieniu do słabszych grup społecznych i rozszerzyć dostęp do programu, szczególnie dla osób o mniejszych szansach;
- należy zoptymalizować działania służące stymulowaniu innowacji, które przyczynią się do zaradzenia niedoborowi wykwalifikowanych pracowników;
- należy lepiej ustalać priorytety i podejmować strategiczne inwestycje w sektorach z najwyższymi potencjalnymi osiągnięciami – szkolnictwie, kształceniu i szkoleniu zawodowym, młodzieży;
- należy zmaksymalizować adekwatność i skutki kształcenia dorosłych, działań „Jean Monnet” i działań w dziedzinie sportu;
- należy zwiększyć świadomość europejską: wzmocnić środki służące lepszemu zrozumieniu integracji europejskiej i kształtowaniu poczucia przynależności do Europy;
- należy zwiększyć możliwości międzynarodowe i globalny zasięg programu;
- należy w dalszym stopniu uprościć zasady i procedury administracyjne programu, w tym te dotyczące działań międzynarodowych, zoptymalizować narzędzia internetowe oraz ograniczyć ilość informacji wymaganych od uczestników i beneficjentów;
- należy wzmocnić i tworzyć nowe synergie z innymi unijnymi instrumentami i strategiami;
- należy w większym stopniu zaangażować decydentów w opracowywanie i wdrażanie zaproszeń do składania wniosków o wymiarze politycznym.

⁵⁰

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/evaluations_pl.

1.4.4. Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia

Program stanowi jeden z instrumentów finansowania w ramach wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, mający na celu inwestowanie w ludzi, spójność społeczną i wartości. Program będzie spójny z innymi unijnymi instrumentami – w szczególności z instrumentami współpracy zewnętrznej⁵¹, europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi, Europejskim Funduszem Społecznym Plus oraz Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego – oraz komplementarny wobec tych instrumentów. Program będzie również dążyć do synergii z Funduszem Migracji i Azylu, jak również Funduszem Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Istnieje również znaczna możliwa komplementarność między celami i interwencjami programu Erasmus a przyszłym programem „Prawa i Wartości”. Program będzie spójny z przyszłym programem „Kreatywna Europa” i w znacznym stopniu wobec niego komplementarny. W dziedzinie młodzieży program będzie także spójny z Europejskim Korpusem Solidarności i komplementarny wobec niego poprzez oferowanie innych rodzajów działań. W dziedzinie umiejętności cyfrowych program „Cyfrowa Europa” będzie komplementarny wobec szeroko zakrojonego podejścia programu Erasmus+ do umiejętności poprzez wspieranie rozwijania i nabywania zaawansowanych umiejętności cyfrowych.

Duże możliwości w zakresie komplementarności i synergii stwierdzono w odniesieniu do wspólnych celów (np. jakościowego rozwoju systemów edukacji, kształcenia i młodzieży, rozwoju kapitału ludzkiego itp.). Te unijne programy mają olbrzymie znaczenie dla Europy bardziej konkurencyjnej, odpornej i dostosowanej do przyszłych tendencji. Lepsza synergia i komplementarność powinna zwiększyć spójność między programami wydatkowania i umożliwić skuteczną współpracę, odpowiadającą na obecne wyzwania społeczne.

Chociaż programy te są wspierane za pośrednictwem różnych instrumentów, które mają samodzielne tryby działania, różną logikę interwencji, sposoby zarządzania i strukturę, ich wzajemne relacje mogą przynosić zbieżne skutki. Dlatego tam gdzie to możliwe będzie się dążyć do synergii, która przyniesie jeszcze większą wartość dodaną.

Nowe i wzmocnione efekty synergii można określić na różnych poziomach:

1. na poziomie strategicznym, wzmocniona spójność i lepsze dostosowanie do wspólnych celów polityki;
2. na poziomie programowania, wzmocniona spójność priorytetów i kompatybilne ramy wdrażania;
3. na poziomie projektu, strategiczne łączenie finansowania z różnych źródeł.

Jako konkretne narzędzie służące lepszemu wykorzystaniu efektów synergii proponowane jest połączenie z Erasmusem innych systemów mobilności o wyraźnym wymiarze edukacyjnym, tj. stosowanie infrastruktury programu Erasmus i jego mechanizmów realizacji jako „narzędzia” i posługiwanie się logiką interwencji Erasmusa. Zostałoby wprowadzone nowe działanie służące wspieraniu mobilności różnych kategorii organizacji lub osób prywatnych, do których kierowane są działania w innych dziedzinach polityki (np. sektor zarządzania publicznego, rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich, przedsiębiorstwa, egzekwowanie prawa itp.). Przyczyniłoby się to do większej spójności we wdrażaniu, jak również do dalszego uproszczenia i przyrostu wydajności. To „narzędzie” Erasmusa będzie oferowane jako działanie scentralizowane, ze względu na ograniczoną masę krytyczną (przynajmniej w początkowej fazie) oraz na aspekt międzysektorowy.

⁵¹ Instrument Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej oraz Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III).

1.5. Okres trwania wniosku/inicjatywy i jego wpływ finansowy

☒ **Ograniczony czas trwania**

- ☒ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od 1.1.2021 r. do 31.12.2027 r.
- ☒ Okres trwania wpływu finansowego: od 2021 r. do 2027 r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od 2021 r. do 2032 r. w odniesieniu do środków na płatności.

☐ **Nieograniczony czas trwania**

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r., po którym następuje faza operacyjna.

1.6. Planowane tryby zarządzania⁵²

☒ **Bezpośrednie zarządzanie** przez Komisję

- ☒ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- ☒ przez agencje wykonawcze;

☐ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi

☒ **Zarządzanie pośrednie** poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- ☒ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;
- ☒ organom prawa publicznego;
- ☒ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

Uwagi

Jeśli chodzi o mechanizmy realizacji zachowane zostaną dotychczasowe instrumenty (głównie dotacje) i tryby zarządzania – zarządzanie bezpośrednie i zarządzanie pośrednie, ponieważ nie ma potrzeby wprowadzania zmian strukturalnych w trybie funkcjonowania programu.

⁵²

Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Przyszłe ramy monitorowania i oceny Erasmus+ będą zgodne z podejściem opartym na a) ciągłym monitorowaniu postępów w kierunku osiągnięcia zakładanych wskaźników produktu i wskaźników rezultatu programu; oraz b) ocenach i badaniach/ankietach służących określeniu długoterminowych skutków programu, mierzonych tylko kilkukrotnie w ciągu cyklu programowania (formalna ocena śródkresowa i ocena *ex post* oraz specjalne niezależne badania i ankiety).

Zakłada się wykorzystanie w miarę możliwości istniejących ustaleń oraz uproszczenie, racjonalizację i zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla uczestników (osób prywatnych i organizacji), a równocześnie zapewnienie gromadzenia wystarczających informacji, aby móc ocenić skutki programu i zagwarantować jego rozliczalność. W związku z tym systematycznie ustanawiane będą zasady monitorowania i sprawozdawczości w celu zapewnienia ich opłacalności i efektywności, na podstawie doświadczeń zdobytych dzięki obecnemu programowi, bez uszczerbku dla potrzeby gromadzenia danych do celów oceny.

Zgodnie z ustaleniami zawartymi w ocenie śródkresowej, w kolejnym programie Erasmus+ dąży się do uproszczenia i usprawnienia systemu monitorowania w zakresie:

- jasności i adekwatności wskaźników produktu, jak również jakości danych;
- solidności deklarowanych wskaźników rezultatu;
- proporcjonalności pomiędzy odnośnymi obciążeniami spoczywającymi na beneficjentach (liczba i częstotliwość badań, próbki respondentów, ilość i stopień złożoności gromadzonych danych itp.) oraz wykorzystywania danych do celów monitorowania, oceny i rozpowszechniania;
- przyjazności dla użytkownika i dalszej interoperacyjności narzędzi internetowych.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

Proponowana kontynuacja łączenia trybów zarządzania programem (bezpośredniego i pośredniego) opiera się na pozytywnych doświadczeniach z wdrażania obecnego programu Erasmus+. W ocenie śródkresowej uznano to połączenie za odpowiednie do zakładanych celów, ogólną koordynację uznano za dobrą i nie stwierdzono znaczących przypadków nieefektywności. Tryby zarządzania opierają się na istniejących strukturach, zgodnie z zasadą pomocniczości, proporcjonalności i efektywności.

Zachowanie wypróbowanych warunków działania pozwoli na skoncentrowanie się na realizacji i osiąganiu celów, zagwarantuje sprawdzony przyrost wydajności, a równocześnie ograniczy do minimum obciążenia administracyjne (podobnie jak podczas przejścia od programów w latach 2007–2013 do nowego programu na lata 2014–2020). Utrzymana zostanie podstawowa zasada: zasadniczo nie udziela się wsparcia bezpośredniego indywidualnym beneficjentom; wsparcie nadal będzie przekazywane za pośrednictwem organizacji uczestniczących, które będą rozdzielać je pomiędzy poszczególne osoby uczące się i pracowników.

Ponoszone przez Unię łączne koszty zarządzania obecnym programem Erasmus+ są rozsądne (6 % budżetu administracyjnego i operacyjnego programu)⁵³. Jest to szczególnie wyraźne

⁵³ Obejmuje to dotacje na działalność dla agencji narodowych, a także wydatki administracyjne w ramach zarządzania bezpośredniego.

w porównaniu z kosztami w przypadku mniejszych działań krajowych, które wydają się być wyższe (średnio 14 % ich budżetu).

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

Rodzaje ryzyka zidentyfikowane podczas wdrażania obecnych programów obejmują głównie następujące kategorie:

– błędy wynikające z niedoświadczenia beneficjentów w zakresie obowiązujących zasad. Można się spodziewać, że poziomy błędów i wyrównania finansowe będą wyższe w przypadku działań o znacznie bardziej skomplikowanych zasadach zarządzania finansami, zwłaszcza gdy dotacje opierają się na kosztach rzeczywistych. To ryzyko można w dużym stopniu ograniczyć poprzez stosowanie kosztów uproszczonych (kwot ryczałtowych, stawek ryczałtowych oraz stawek jednostkowych) w zakresie dopuszczonym w rozporządzeniu finansowym;

– wiarygodność łańcucha kontroli i utrzymanie ścieżki audytu. Erasmus byłby zarządzany przez wiele podmiotów pośrednich – agencji narodowych, kontrole nadzorcze nad którymi przeprowadzałby niezależny podmiot audytowy, jak przewidziano w rozporządzeniu finansowym, natomiast nadzór nad procesem zarządzania i kwestiami operacyjnymi sprawowałyby władze krajowe. Ramy kontroli, które ograniczają te rodzaje ryzyka, są bardzo dobrze ugruntowane;

– niektórzy uczestnicy docelowi (np. sektor młodzieży lub osób dorosłych) mogą nie posiadać niezbędnej stabilności finansowej lub złożonej struktury zarządzania i zdolności w zakresie zarządzania unijnymi środkami finansowymi, dlatego będą podlegać dodatkowemu monitorowaniu i kontrolach opartych na ocenie ryzyka.

Głównym uproszczeniem na rzecz ograniczenia ryzyka i obniżenia poziomów błędów wynikających ze złożoności zasad finansowych będzie szerokie zastosowanie dotacji w formie kwot ryczałtowych, stawek ryczałtowych oraz stawek jednostkowych, a także uproszczone formuły działań, dzięki czemu łatwiej będzie przestrzegać zasad, przy równoczesnym zachowaniu rozliczalności.

Wszystkie podmioty, którym powierzono zadania, odpowiadają za podstawowy poziom kontroli, aby zapewnić ochronę interesów finansowych Unii, zaś Komisja odpowiada za ogólny nadzór ramowy. Ten istniejący rzetelny system kontroli zostanie utrzymany na potrzeby kontrolowania sposobu wykorzystania unijnych środków na działania zarządzane w ramach zarządzania pośredniego przez agencje narodowe, jak również w ramach zarządzania bezpośredniego, zgodnie z rozporządzeniem finansowym. W odniesieniu do środków programu, które są przekazywane agencjom narodowym, Komisja zapewnia odpowiednią koordynację swoich kontroli z władzami krajowymi i agencjami narodowymi w oparciu o zasadę pojedynczego audytu oraz analizę opartą na ocenie ryzyka. Mimo iż agencje narodowe będą odpowiedzialne za kontrole podstawowe beneficjentów, ich system kontroli wewnętrznej i zgodności będzie nadal monitorowany i nadzorowany przez państwa członkowskie lub władze krajowe oraz poddawany audytowi przez niezależny podmiot audytowy⁵⁴. Aby zapewnić spójność i wiarygodność kontroli na poziomie krajowym, Komisja nadal będzie wydawać corocznie wytyczne dotyczące kontroli.

System kontroli zostanie opracowany w taki sposób, aby zapewnić skuteczność i opłacalność kontroli. Stosowane przez Komisję ramy nadzoru i realizacji będą zapewniały wysoki poziom

⁵⁴ Niezależny podmiot audytowy będzie wydawać opinię z audytu rocznej deklaracji zarządczej, o której mowa w art. [60 ust. 5] rozporządzenia finansowego. Audyt ten stanowi podstawę ogólnej pewności zgodnie z art. [123] nowego rozporządzenia finansowego.

monitorowania oraz informacje zwrotne do celów kształtowania podejścia politycznego. Komisja włączy Erasmus do swojego programu wizyt nadzorczych, audytów finansowych oraz wizyt w ramach monitorowania i wykonania, a także działań związanych z udzielaniem wskazówek takich jak konferencje, spotkania inauguracyjne, posiedzenia agencji narodowych, kursy szkoleniowe i seminaria internetowe.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

W kwestii opłacalności Komisja dokonała wstępnego oszacowania kosztów zasobów i nakładów potrzebnych do przeprowadzenia kontroli i oszacowała, w miarę możliwości, ich korzyści pod względem ilości błędów i nieprawidłowości, którym należy zapobiec i które mają zostać wykryte i skorygowane w wyniku tych kontroli, ale także pod względem błędów niekwantyfikowalnych. Takie podejście kładzie nacisk na podstawowe kontrole finansowe i operacyjne łańcucha kontroli.

Strategia kontroli opiera się na jednolitych zintegrowanych ramach kontroli, aby zagwarantować wystarczającą pewność w całym okresie realizacji projektu. Podejście przyjęte przy dokonywaniu oceny opłacalności kontroli opiera się na zasadzie podstawowych elementów wiarygodności i jednolitych zintegrowanych ram kontroli. Komisja stosuje różne częstotliwości i stopnie intensywności kontroli – w zależności od profilu ryzyka jej obecnych i przyszłych transakcji oraz opłacalności jej dotychczasowych i alternatywnych kontroli, zwłaszcza tych przedstawionych agencjom narodowym w wytycznych w sprawie wdrożenia programu. W każdym przypadku agencje wykonawcze oraz wszystkie podmioty, którym powierzono zadania, odpowiadają za podstawowy poziom kontroli, aby zapewnić ochronę interesów finansowych Unii, zaś Komisja odpowiada za kontrole nadzorcze.

Według szacunków Komisji łączny koszt kontroli jest niski i wynosi 1–5 % (w zależności od zastosowanych mierników) zarządzanego budżetu (z wyłączeniem budżetu agencji wykonawczej). Koszty te są proporcjonalne i opłacalne z uwagi na prawdopodobne ryzyko błędu w przypadku gdyby takich kontroli nie przeprowadzano, oraz z uwagi na wymóg zapewnienia poziomu błędu poniżej 2 %. Na podstawie doświadczeń z obecnego programu „Erasmus+” oraz poprzednich programów, w których poziomie błędu wynosi około 1 % w perspektywie wieloletniej, przewidywane ryzyko błędu wynosi mniej niż 2 %.

2.3. **Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom**

Kontrole mające na celu zapobieganie nadużyciom finansowym i ich wykrywanie przypominają kontrole służące zapewnieniu legalności i prawidłowości transakcji (błędy nieumyślne). Każdego roku Komisja dokonuje przeglądu wszystkich sprawozdań agencji narodowych dotyczących ewentualnych nadużyć finansowych lub nieprawidłowości. Takie przypadki są rozpatrywane głównie na szczeblu krajowym, na którym agencje narodowe mają bezpośredni dostęp do prawnych środków odwoławczych oraz możliwość przekazania spraw o nadużycie finansowe.

Służby Komisji pomagają w prowadzeniu toczących się dochodzeń Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF-u) i organizują działania następcze w odniesieniu do zakończonych dochodzeń. Wartość szkody finansowej w zakresie budżetu UE powstałej wskutek nadużyć finansowych stwierdzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych w jego sprawozdaniach końcowych ze spraw dotyczących programów o podobnych zasadach finansowania oraz angażujących podobne zainteresowane podmioty jest niska. Sprawy są kierowane odpowiednio do Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych oraz Biura Dochodzeń i Postępowań Dyscyplinarnych Komisji (IDOC), ale znaczna liczba spraw jest rozpatrywana w ciągu roku bezpośrednio z agencjami

narodowymi i władzami krajowymi, które mają bezpośredni dostęp do stosownych podmiotów sądowych i podmiotów odpowiedzialnych za zwalczanie nadużyć finansowych.

Od 2014 r. służby Komisji realizujące działanie opracowały i wdrożyły własną strategię zwalczania nadużyć finansowych, polegając na metodyce dostarczonej przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych. Jest ona regularnie aktualizowana i w stosownych przypadkach uzupełniana przez dokumenty proceduralne niższego szczebla (ostatnio w 2017 r.), obejmujące zasady przekazywania i rozpatrywania spraw.

Jak stwierdzono w ocenie śródkresowej, ze względu na to, że skala nadużyć finansowych w ramach programu jest bardzo niewielka i dużej mierze ogranicza się do przypadków wielokrotnego składania wniosków projektowych lub niewywiązywania się ze swoich obowiązków przez kierowników projektów, środki uznaje się zarówno za odpowiednie, jak i za proporcjonalne. Uwzględniając poziom skutków nadużyć finansowych, które mogą ewentualnie wpłynąć na proponowany program, zwłaszcza szkód finansowych udokumentowanych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, ryzyko rezydualne nadużyć finansowych nie uzasadnia konieczności stosowania dodatkowych środków. Służby Komisji utrzymują ścisłą współpracę z Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych i z uwagą śledzą toczące się sprawy. W związku z tym można wyciągnąć pozytywne wnioski co do pewności w kwestii ryzyka nadużyć finansowych.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Dział wieloletnich ram finansowych i proponowane nowe linie budżetowe po stronie wydatków

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Dział 2 „Spójność i wartości” Tytuł 07 „Inwestowanie w ludzi, spójność społeczna i wartości” Rozdział 03 „Erasmus”	Zróżn. / niezróżn.	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. [21 ust. 2 lit. b)] rozporządzenia finansowego
2	07 01 02 – Wsparcie administracyjne na rzecz programu	Niezróżnicowane	TAK	TAK	TAK/ NIE	NIE
2	07 03 01 – Promowanie mobilności edukacyjnej, jak również współpracy, włączenia, doskonałości, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji i polityki w dziedzinie kształcenia i szkolenia	Zróżnicowane	TAK	TAK	TAK/ NIE	NIE
2	07 03 02 – Promowanie mobilności edukacyjnej w zakresie uczenia się pozaformalnego i aktywnego udziału w niej osób młodych, jak również współpracy, włączenia, doskonałości, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji i polityki w dziedzinie młodzieży	Zróżnicowane	TAK	TAK	TAK/ NIE	NIE

2	07 03 03 – Promowanie mobilności edukacyjnej trenerów i pracowników sportowych, jak również współpracy, włączenia, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji sportowych i polityki w zakresie sportu	Zróźnicowane	TAK	TAK	TAK/ NIE	NIE
---	---	--------------	-----	-----	----------	-----

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	2	Spójność i wartości									
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po 2027 r.	OGÓŁEM
Środki operacyjne											
07 03 01 Promowanie mobilności edukacyjnej, jak również współpracy, włączenia, doskonałości, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji i polityki w dziedzinie kształcenia i szkolenia	Środki na zobowiązania	(1)	2 554,979	2 713,730	2 970,543	3 351,156	3 896,218	4 668,546	5 744,828		25 900,000
	Środki na płatności	(2)	2 065,608	2 487,261	2 817,465	3 197,250	3 706,250	4 413,914	5 401,834	1810,418	25 900,000
07 03 02 Promowanie mobilności edukacyjnej w zakresie uczenia się pozaformalnego i aktywnego	Środki na zobowiązania	(1)	305,808	324,809	355,548	401,104	466,343	558,783	687,605		3 100,000

udziału w niej osób młodych, jak również współpracy, włączenia, doskonałości, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji i polityki w dziedzinie młodzieży	Środki na płatności	(2)	247,235	297,703	337,226	382,682	443,605	528,306	646,552	216,691	3 100,000
07 03 03 Promowanie mobilności edukacyjnej trenerów i pracowników sportowych, jak również współpracy, włączenia, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji sportowych i polityki w zakresie sportu	Środki na zobowiązania	(1)	54,256	57,627	63,081	71,164	82,738	99,139	121,994		550,000
	Środki na płatności	(2)	43,864	52,818	59,830	67,895	78,704	93,732	114,711	38,445	550,000
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na program											
07 01 02 – Wsparcie administracyjne na rzecz programu Erasmus	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(3)	44,392	47,150	51,612	58,225	67,695	81,114	99,814		450,000
OGÓŁEM środki przydzielone na program	Środki na zobowiązania	=1+3	2 959,435	3 143,317	3 440,783	3 881,648	4 512,994	5 407,582	6 654,241		30 000,000
	Środki na płatności	=2+3	2 401,103	2 884,931	3 266,128	3 706,051	4 296,254	5 117,067	6 262,907	2 065,558	30 000,000

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Wydatki administracyjne”
---	---	---------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po 2027 r.	OGÓŁEM
Zasoby ludzkie ⁵⁵		35,007	40,366	45,725	45,725	45,725	45,725	45,725		303,876
Pozostałe wydatki administracyjne		1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059		7,410
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	36,066	41,425	46,784	46,784	46,784	46,784	46,784		311,286

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po 2027 r.	OGÓŁEM
OGÓŁEM środkiz wszystkich DZIAŁÓWwieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	2 995,501	3 184,742	3 487,567	3 928,432	4 559,778	5 454,366	6 701,025		30 311,286
	Środki na płatności	2 437,169	2 926,356	3 312,912	3 752,835	4 343,038	5 163,851	6 309,691	2 065,558	30 311,286

⁵⁵

Dane szacunkowe dotyczące personelu w oparciu o poziom personelu Komisji w 2018 r. (z wyłączeniem personelu Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego) i stopniowe wprowadzenie programu. Nie obejmują one szacunków dotyczących personelu, który będzie potrzebny w organach zdecentralizowanych, ani dodatkowego personelu opłacanego z wkładów państw trzecich, które będą stowarzyszone z programem.

3.2.2. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓŁEM
-----	------	------	------	------	------	------	------	--------

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	35,007	40,366	45,725	45,725	45,725	45,725	45,725	303,876
Pozostałe wydatki administracyjne	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	7,410
Suma częściowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	36,066	41,425	46,784	46,784	46,784	46,784	46,784	311,286

Poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie								
Pozostałe wydatki administracyjne	44,392	47,150	51,612	58,225	67,695	81,114	99,814	450,000
Suma częściowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych	44,392	47,150	51,612	58,225	67,695	81,114	99,814	450,000

OGÓŁEM	80,458	88,575	98,396	105,009	114,479	127,898	146,598	761,286
---------------	--------	--------	--------	---------	---------	---------	---------	----------------

3.2.2.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie⁵⁶

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
W centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji	225	261	296	296	296	296	296
W delegaturach							
Badania naukowe							
Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC) – CA, LA, SNE, INT i JED Dział 7							
Finansowanie z DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	- w centrali	37	41	44	44	44	44
	- w delegaturach						
Finansowanie ze środków przydzielonych na program	- w centrali						
	- w delegaturach						
Badania naukowe							
Inne (określić)							
OGÓŁEM	262	302	340	340	340	340	340

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	
Personel zewnętrzny	

Opis zadań do wykonania:

⁵⁶

Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie opiera się wyłącznie na sytuacji bieżącej (w obecnym stanie) i podlega późniejszym korektom. Zakładamy orientacyjny wzrost o 25 % w odniesieniu do okresu 2021–2027.

3.2.3. *Udział osób trzecich w finansowaniu*

Wniosek/inicjatywa:

- ☐ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☐ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓŁEM
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☐ wpływ na dochody inne

Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków ☐

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Wpływ wniosku/inicjatywy						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artykuł ...							

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

[...]